

Як зацікавити молодь жити і працювати у селі

МОЛОДЬ ПРОПОНУЄ РІШЕННЯ

Наш Вісник – це інформація з питань розвитку сільської місцевості та сільського господарства. Щоб отримувати його, надішліть нам електронну адресу. Ми хочемо зробити наш Вісник цікавим, актуальним, корисним, тому завжди чекаємо Ваші статті, повідомлення, рекомендації. Передрук матеріалів за умови посилання вітається.

Контакти:

вул. Героїв Оборони, 10, офіс 10, м. Київ, 03680, Україна

doradaukraine@gmail.com

www.dorada.org.ua

Редактор Корінець Р.Я.

Відповідальний за випуск Рибак Я.Я.

Проект АгроІнвест

Цей Вісник створено в рамках Проекту «Зміцнення спроможності Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України до аналізу економічної політики та відстоювання інтересів своїх членів, а також клієнтів – дрібних та середніх виробників сільськогосподарської продукції», який фінансується Проектом Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «АгроІнвест». Здійснення зазначеного проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, наданій через USAID. Зміст матеріалів Вісника необов'язково відображає точку зору USAID, Проекту «АгроІнвест» або уряду США.

ЗА ЄВРОПЕЙСКУ СИСТЕМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ДОРАДНИЦТВА В УКРАЇНІ

УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ, З ОДНІЄЇ СТОРОНИ, ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ І ЙОГО ДЕРЖАВАМИ - ЧЛЕНАМИ, З ІНШОЇ СТОРОНИ

РОЗДІЛ V ЕКОНОМІЧНЕ ТА ГАЛУЗЕВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

ГЛАВА 17 СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ТА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Стаття 404

Співробітництво між Сторонами у сфері сільського господарства та розвитку сільських територій охоплюватиме, серед іншого, наступні сфери:

- a. сприяння взаємному розумінню політик у сфері сільського господарства та розвитку сільських територій;
- b. посилення адміністративних спроможностей на центральному та місцевому рівнях щодо планування, оцінки та реалізації політики;
- c. заохочення сучасного та сталого сільськогосподарського виробництва, із урахуванням необхідності захисту навколишнього середовища та тварин, зокрема поширення застосування методів органічного виробництва та використання біотехнологій, серед іншого шляхом впровадження найкращих практик у цих сферах;
- d. обмін знаннями та найкращими практиками щодо політики розвитку сільських територій з метою сприяння економічному добробуту сільських громад;
- e. покращання конкурентоспроможності сільськогосподарського сектора та ефективності і прозорості ринків, а також умов для інвестування;
- f. поширення знань шляхом проведення навчальних та інформаційних заходів;
- g. сприяння інноваціям шляхом проведення досліджень та просування системи дорадництва до сільськогосподарських виробників;**
- h. посилення гармонізації з питань, які обговорюються в рамках міжнародних організацій;
- i. обмін найкращими практиками щодо механізмів підтримки політики у сфері сільського господарства та розвитку сільських територій;
- j. заохочення політики якості сільськогосподарської продукції у сферах стандартів продукції, вимог щодо виробництва та схем якості.

Оголошення переможців конкурсу «НОВІТНИЙ ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

11 червня 2014 року відбулося нагородження переможців
VIII Всеукраїнського молодіжного конкурсу
«НОВІТНИЙ ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»,
що проводився Аналітичною агенцією «Українська марка».

Тематичним партнером цього конкурсу була Національна асоціація
сільськогосподарських дорадчих служб України.

Асоціацією започаткована номінація «Як зацікавити молодь жити і
працювати у селі: інноваційні рішення» та встановлено грошову премію
для переможця номінації.

Переможцем у номінації стала **Книш Ольга**, учениця 9 класу на-
вчально-виховного комплексу «Луківська загальноосвітня школа І-ІІІ
ступенів – ліцей». Керівник Міщук В. М., вчитель географії.

Тексти робіт фіналістів номінації представлено у цьому випуску Ві-
сника.

Тексти робіт усіх учасників конкурсу (номінації) буде розміщено на
сайті НАСДСУ www.dorada.org.ua у розділі «Заходи».

Ми дуже хочемо, щоб ці роботи прочитали політики, чиновники різ-
них рангів, щоб зрозуміти, якою має бути молодіжна політика, керівни-
ки недержавних - як українських, так і міжнародних - організацій, щоб
зрозуміти, яка підтримка потрібна сільській молоді.

ЗМІСТ

Роботи фіналістів номінації «Як зацікавити молодь жити і працювати у селі: інноваційні рішення»

VIII Всеукраїнського молодіжного конкурсу «НОВІТНІЙ ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»,

Книш О.	5
Артеменко М.	17
Кундля К.	23
Костів М.	36
Ништа А., Приступа Б., Супрун Є.	41

КОНКУРС «Новітній інтелект України»

Навчально-виховний комплекс

«Луківська загальноосвітня школа I-III ступенів – ліцей»

Як зацікавити молодь жити і працювати в селі: інноваційні рішення

(Робота на конкурс «Новітній інтелект України»)

Виконала Книш Ольга,
учениця 9 класу
Керівник Міщук В. М.,
вчитель географії

2014 р.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Молодь – особлива група в соціальній структурі будь-якого суспільства. Її характерною рисою є те, що члени цієї групи перебувають у процесі становлення, формування особистості як працівника, громадянина країни, члена своєї молоді родини.

В останні десятиліття Україна, охоплена глибокими соціально-економічними перетвореннями, «забула» про молодь. Одна частина суспільства (менша) прагнула будь-якими засобами створити первісний капітал, згодом розширити свій економічний вплив у обраній сфері діяльності; інша – більша частина населення – переймається проблемами виживання. І держава, і громадськість забули, що молодь – це майбутнє будь-якої країни. І від того, якою є наша молодь, які моральні норми й цінності вона засвоїла, залежить не тільки майбутнє суспільства, в якому будемо жити, а й сама перспектива існування України як незалежної держави.

Молодь становить 22% населення нашої країни. Кожна третя молода людина проживає в сільській місцевості, де соціально-економічні умови життя людей значно важчі, ніж у містах. Такі проблеми, як безробіття, низькі матеріальні доходи, розпад соціальної інфраструктури села, відсутність структур позашкільного виховання й викликане цими явищами зниження якості життя в цілому, часто призводять до трудової й моральної деградації жителів села й молоді зокрема. Посилюється міграція сільського населення, причому вона має негативний вплив на кількісний і якісний склад селянства. Щороку в Україні зникає 17 сіл, а сільське населення постійно зменшується (додаток 1, 2, 3). Особливо тривожним є той факт, що найбільше від’ємне сальдо міграції спостерігається серед молоді, а також селян працездатного віку, які переважно змінюють місце проживання з метою продовження освіти та кращого працевлаштування.

Сьогодні ми бачимо, що держава забула про село, про людей, котрі працюють на землі, вирощують хліб, який всьому голова.

Найважливішою причиною переселення людей з села до міста є те, що в місті легше знайти роботу, отримати освіту, здобути високооплачуване становище, прокласти шлях у краще майбутнє для себе і своїх дітей, адже для цього там створено всі умови. В тому числі умови для доброго відпочинку. Натомість в селі, щоб якось протриматися, треба тяжко фізично працювати. Якщо ж порівняти фінансове становище міських і сільських мешканців, то воно буде не на користь села. Також далеко не в кожному селі існують заклади освіти, охорони здоров’я, культури і телекомунікації. Усе це особливо контрастує на тлі сільської місцевості економічно розвинутих країн Європи чи Північної Америки, де немає суттєвої різниці в умовах проживання сільських і міських жителів.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Зміна чисельності мешканців в сільській місцевості України
2004-2013 рр., у тис. чол за регіонами

Т.А.О.	Роки										Відно- шення 2013 у % до 2004
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Україна	15476	15272	15052	14853	14685	14541	14427	14328	14253	14174	91.59%
АР Крим	746.5	740.3	735.2	731.7	730.0	729.2	729.3	729.5	730.8	732.0	98.06%
Вінницька	922.0	907.0	889.7	872.2	857.9	846.3	835.3	826.2	818.4	811.0	87.96%
Волинська	522.6	518.6	513.2	509.1	505.8	503.2	501.0	499.9	499.5	498.5	95.39%
Дніпропетровська	591.2	582.7	573.1	566.1	561.4	557.5	553.7	550.8	548.1	544.6	92.12%
Донецька	462.4	454.8	446.8	439.5	433.7	427.7	423.4	419.6	415.8	411.3	88.95%
Житомирська	595.2	585.1	574.9	565.3	557.2	549.3	543.0	537.2	532.8	528.2	88.74%
Закарпатська	787.7	786.0	783.7	782.4	781.2	781.4	782.3	783.7	785.5	788.0	100.04%
Запорізька	458.1	449.5	442.2	435.3	428.9	423.6	419.6	415.7	412.4	409.5	89.39%
Івано-Франківська	807.6	803.0	797.6	793.2	788.9	785.9	784.0	782.3	782.4	782.2	96.85%
Київська	742.4	728.8	714.1	699.6	687.1	677.0	669.0	663.8	660.4	657.3	88.54%
Кіровоградська	433.5	424.7	415.6	408.3	401.2	394.7	389.5	384.1	379.5	374.7	86.44%
Луганська	341.9	334.9	328.0	321.9	316.4	311.8	308.2	304.5	301.1	297.5	87.01%
Львівська	1047.7	1038.2	1027.6	1018.9	1010.9	1005.1	1001.3	997.9	996.1	994.6	94.93%
Миколаївська	414.5	407.6	401.3	395.9	390.4	386.6	384.5	382.2	380.1	377.4	91.05%
Одеська	827.9	821.1	814.5	809.6	803.8	799.0	795.4	793.7	793.3	793.0	95.78%
Полтавська	649.3	637.0	624.3	613.3	603.3	594.4	586.2	578.7	572.3	566.1	87.19%
Рівненська	617.8	614.4	610.0	606.9	604.0	602.2	601.5	601.5	602.0	603.8	97.73%
Сумська	438.4	428.7	417.6	407.2	398.9	390.9	384.0	378.0	373.1	367.5	83.83%
Тернопільська	645.0	641.1	635.2	629.4	623.8	618.7	613.6	609.0	605.5	602.1	93.35%
Харківська	606.8	596.9	586.2	576.0	567.6	560.3	554.5	549.5	544.9	539.5	88.91%
Херсонська	456.7	451.1	445.0	434.8	430.7	426.8	424.7	422.6	420.9	418.7	91.68%
Хмельницька	676.6	663.8	650.1	637.8	627.4	616.5	606.9	598.6	592.0	585.0	86.46%
Черкаська	628.4	616.5	604.4	594.0	584.6	576.8	570.5	564.1	558.9	553.6	88.10%
Чернівецька	541.9	538.9	535.2	532.1	529.0	526.5	525.0	523.0	522.2	521.5	96.24%
Чернігівська	492.1	478.7	464.1	450.1	437.4	426.6	416.9	408.0	401.1	393.1	79.88%
м.Київ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.00%

Кількість сіл в Україні

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Стає очевидним, що:

1. Молоді необхідна соціалізація, кар’єрне зростання, можливість працевлаштуватися.
2. Молодь фактично не бере участь у соціальному житті (суботники, громадські роботи, соціальна допомога, культурна освіта тощо).
3. Працевлаштування молоді необхідно не стільки їм, а скільки державі, так як професійні кадри потрібні в тих районах, які вимагають розвитку, необхідно запобігти витоку кадрів (багатство району не в бюджеті, а в професійних кадрах).
4. Необхідно забезпечити взаємозв’язок між: батьками – учителями – учнями – громадськістю, так як соціалізація – це не тільки проблема дітей, а й дорослих, які зацікавлені в спадкоємності, в передачі культури і свого досвіду молоді.
5. Соціальне зростання повинно відповідати особистому і професійному зростанню.

Серед численних проблем і питань, які сьогодні турбують молодь, одне з перших місць займає питання робочого місця. Ми сьогодні знайдемо тисячі юристів, і тисячі економістів, але при цьому не знайдемо жодного слюсаря чи токаря, або тих, хто бажає пов’язати своє майбутнє із селом, а сільська місцевість найбільше потребує робочих місць. Тому держава повинна створити всі умови, щоб зацікавити молодь жити і працювати в селі.

Урядом вже зроблено перші кроки в цьому напрямку. Затверджено порядок надання одноразової адресної допомоги молодим працівникам, залученим до роботи у селах і селищах, і перелік професій, за якими надаватиметься така допомога. Одноразова адресна допомога, починаючи з 1 січня 2014, виплачуватиметься у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати молодим працівникам – громадянам України віком до 35 років, випускникам професійно-технічних та вищих навчальних закладів. Розмір одноразової адресної допомоги молодим фахівцям, що бажають працювати в сільській місцевості на сьогоднішній день складає 11 470 грн. (розмір мінімальної зарплати в Україні з 1 січня 2013 р. складає 1147 грн.). Молоді фахівці повинні в шестимісячний термін після закінчення навчання працевлаштуватися самостійно, за напрямом навчального закладу або територіального органу, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення. Наступний крок - укласти трудовий договір на строк не менше трьох років з відповідної кваліфікації з установами та організаціями, які розташовані в сільській місцевості. Але одноразової грошової допомоги буде недостатньо. Крім того, під кожен програму, щоб вона стала реальністю, треба відповідне фінансове забезпечення в державному бюджеті. Проте, я думаю, в бюджеті на цей рік подібних витрат щодо підтримки молоді на селі немає.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Реабілітувати село і здійснювати програми, які б підтримували його і сільське населення, означає, в першу чергу, створювати реальні робочі місця, які б мали високопродуктивний характер. Наразі ж в Україні 40 відсотків безробітних є саме молодь до 35 років. Як стверджують експерти, за грамотної державної політики частина з них могла б знайти собі робочі місця саме в селах.

Велику роль у цьому питанні може відіграти місцеве самоврядування. Саме воно зможе на користь народу вирішувати проблеми благоустрою і землекористування, які так актуальні сьогодні й які треба вирішувати на загальних зборах мешканців села. Саме таким чином було вирішене питання часткового благоустрою нашого селища. За кошти, виручені від продажу землі встановлено дитячий майданчик і спортивну площадку.

Дитячий і спортивний майданчик смт Луків

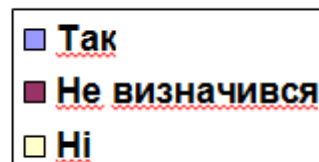
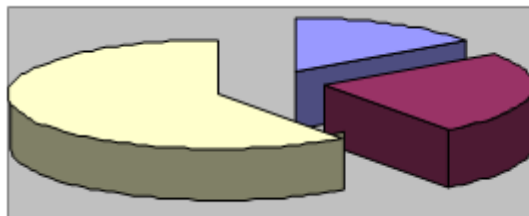

Мало того, які б інвестиції не вкладалися, які б сучасні технології не застосовувалися, вони не працюють без людей. Сьогодні ж в українського села, на жаль, старше обличчя. Молодь після багатьох років розрухи зневірилася. Склався стереотип: «жити добре у селі неможливо». Цю думку підтверджують і старшокласники нашої школи, більшість з яких не бажає пов'язати своє майбутнє з рідним селищем.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Результати анкетування старшокласників

Так	Не визначився	Ні
15	25	60

Банальними шаблонами, «давши випускнику аграрного закладу землю і будинок, не повернеш у село». Повинна бути економічна привабливість. Завдання влади – зробити такі кроки і умови, щоб міський житель мріяв переїхати в село.

Що ж можна зробити в селі, щоб з нього не виїжджала молодь? Звичайно, **по-перше, забезпечити її роботою**. Яскраво може проілюструвати і на прикладі нашого селища. В Лукові був великий, як для нашого селища, комбінат будівельних матеріалів. Колись його продукція була відома не лише в районі й області, а й навіть за межами України. Нині завод знищений

Руїни колишнього комбінату будматеріалів

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Але, якщо ж було б вкласти гроші в його переоснащення і модернізацію, то ми змогли б створити робочі місця й відродити одне з джерел прибутку селища. Тоді можна було б поступово й інші виробництва створити поряд, а отже й прибуток був би більший. Те саме можна зробити і з іншими підприємствами. Але в останні роки все ж таки відновлюються деякі старі виробництва в селищі, на яких в основному й зайняті молоді люди віком до 40 років. Зокрема хлібопекарня, ТЗО «Міленіум» (приймання, переробка та зберігання зерна), ВАТ ПМК-198, автозаправочна станція.

Будні Луківської хлібопекарні

ВАТ ПМК-198

ТЗО «Міленіум»

Автозаправочна станція

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Є ще один варіант подолання кризи на селі, начебто давно відомий – кооперація на приватній основі, тобто організувати виробництво на ринкових засадах.

Бо як нині виглядає типове село в Україні? Майже у кожного є своє дрібне господарство: корова, теличка, двоє поросят, десяток курей, качки, гуси, кролі, гектари землі, на якій змушений вирощувати і зернові, і картоплю, і багаторічні трави. Вважаю, що це – неправильний, архаїчний шлях. Звичайно, у такої сім'ї завжди є м'ясо, сало, молоко, яйця, картопля, корм для худоби. Але якщо впродовж року порохувати витрати на утримання такого господарства, то побачимо, що річний прибуток буде мізерний.

Потрібно організувати поділ праці на рівні села через підприємництво. Припустимо, у одного підприємця зосереджено виробництво молока, у іншого вирощування картоплі і т. д. Тоді їм потрібно наймати людей. Таким чином вони забезпечують роботою тих, котрі не хочуть бути підприємцями, але вміють добре працювати. Будь-яка молода людина із задоволенням працюватиме на фермах, де середня заробітна плата становить 500-800 доларів.

За умов нормального заробітку працівник молочної ферми не матиме сенсу тримати корову вдома, бо купуватиме молокопродукти й заощаджуватиме гроші на інші потреби. Крім того, йому потрібно буде менше обробляти землі. До того ж, у нього з'явиться вільний час для творчості.

У селі проживає багато людей, які вміють малювати, вишивати, виготовляти вироби з глини, дерева тощо. Вони б могли відкривати майстерні, якби їх не душили податками. На жаль, нині саме ті, хто творить закони і потім впроваджує ці закони на селі, ставлять палиці в колеса сільськогосподарському механізму.

У напрямку подолання безробіття серед сільської молоді вже є певні позитивні зрушення, пов'язані з становленням фермерства на селі та розвитком інфраструктури зеленого туризму.

Хороший проект започаткувала Івано-Франківська обласна організація «Молода Просвіта» за підтримки Антикризової гуманітарної програми Міжнародного фонду «Відродження».

Завданням проекту «Організація недільної школи для мешканців села Небилів та навколишніх сіл Рожнятівського району» є проведення гуртків: комп'ютерні курси, курси започаткування власної бізнес-справи, танцювальний та вокальний гуртки – для мешканців сільської місцевості з подальшим розвитком напрацьованих результатів.

За повідомленням «Молодої Просвіти», яка здійснює проект, 10% мешканців охоплених сіл навчилися користуватися комп'ютерами. Курси проходили на базі школи, що у селі Небилів.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Курси планування власної справи і написання бізнес-планів були спрямовані на розвиток зеленого туризму. Після 8-10 занять, кожен втілював на папері власну ідею. Усі роботи оцінювались комісією, яка складалась із викладача, голови організації, успішного приватного підприємця. Кожен отримав сертифікат. А найкращі роботи були подані на обласний конкурс.

Проект покликаний зацікавити молодь та усіх мешканців села Небилів і сусідніх сіл у корисному, результативному проведенні вільного часу, сприяти розвитку культурного життя громади, активізувати місцевих мешканців до самостійного вирішення локальних проблем та розвитку зеленого туризму. Минулого року схожий проект було успішно реалізовано у селі Витвиці Долинського району.

Наступний, надзвичайно важливий крок – влаштувати нормальні умови життя для спеціалістів: нові житлові будинки з необхідною інфраструктурою.

Якщо встановити для села податкові пільги хоча б на декілька років, у кожному селі з'явиться лідер, який організує односельців на елементарне наведення порядку: розчистити чагарники, вивезти сміття, відремонтувати дороги, використати будівельний матеріал з багатьох нежитих приміщень для побудови житла для фахівців запрошених з міста. І тоді молоді спеціалісти робитимуть свій внесок у розвиток села – будуть долучатися до ефективного управління сільськогосподарськими підприємствами, а власне молодь не поспішатиме покинути рідне село. І знову, як приклад, картини рідного селища, які не приваблюють молодих спеціалістів і не пропонують умов для проживання.

Не можна пропустити поза увагою **ще одну кардинальну зміну**, яку необхідно зробити істиною. Прийшла пора для широкого впровадження новітніх технологій у сучасне сільськогосподарське виробництво.

Село, яке ще трохи допрацьовує на дідівській техніці, гостро потребує новітніх машин. Більш підприємливі завозять сільськогосподарську техніку з-за кордону. Якраз це має стимулювати діяльність сільськогосподарського машинобудування, але наші «організатори» нагорі не хочуть бачити того очевидного факту, що через село і починаючи з села замикається коло економіки держави.

Не можу **пройти мимо болючої проблеми** – газифікація сіл. Це, мабуть, одна із найболючіших проблем і жителів мого рідного селища (одна із причин занепаду крейдокомбінату).

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Про газове опалення своїх осель мешканці Лукова мріяли ще за радянських часів. Жителі сподіваються, що із розв’язанням проблеми газифікації – у нашого селища з’явиться справжнє майбутнє: до нього почне повертатися молодь (з’явиться комфорт), звернуть увагу інвестори. Адже Луків хоче жити і розвиватися.

Село втрачає молодь, яка не знаходить собі місця, не хоче так працювати, та ще й за мізерну плату. Як наслідок у державі – демографічна криза, закриття дитячих садків і шкіл.

Можливо, не варто, але не можемо обійти стороною проблему сільської молоді, яка залишається. У вечірній час із культурних закладів на селі працює лише бар із багатим набором спиртних напоїв.

У більшості селищ це найпоширеніше місце відвідування молоді. І це можна зрозуміти. Адже більшість вважає, що там веселіше, ніж просто посидіти вдома. Як це не прикро, але ми всі це прекрасно розуміємо, так як перебуваємо в цьому середовищі і самі. Село бідніше і спивається. Впевнена, набагато більше користі принесло б створення центрів дозвілля. Приміщення, у якому б стояли тенісні столи, більярд, настільний футбол, працювали гуртки. Також було б непогано, якби були комп’ютери і салон відеоігор. Найголовнішою метою такого центру дозвілля повинно бути те що, ці всі послуги центр надаватиме за доступну для села плату. Хочу відмітити один невеликий позитивний крок у цьому питанні, зроблений в нашому селищі: це дитячий майданчик у місцевому парку, який сприяє культурному відпочинку молодих сімей з малими дітками, та спортивна площадка, яка дає можливість поширення здорового способу життя серед молоді.

Трудові будні і культурний відпочинок молоді Лукова

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Наступний крок. На сучасному етапі, сільська молодь потребує комплексної державної підтримки в отриманні якісної базової та професійної освіти, створенні умов медичного обслуговування. За даними Інформаційного відділу Представництва ООН в Україні, 88 % молодих людей із сільської місцевості вважають, що у них немає можливості отримати якісну повну освіту: застарілість матеріально-технічної бази навчально-виховного процесу, брак педагогічних кадрів (у сільській місцевості більше половини педагогів відносяться до вікової групи від 45 до 65 років, рівень молодих спеціалістів коливається від 5% до 9%), значний рівень завантаженості молоді у підсобному господарстві. Понад 70% навчальних закладів у сільській місцевості потребують капітального ремонту.

Серед причин, що стали на заваді отримання медичних послуг у сільській місцевості, переважають: відсутність спеціалістів медичного профілю 16%, недоступність ліків через їх високу вартість. Отже, враховуючи такий стан, молода людина на селі вважає мотивованим переїзд до більш, з її точки зору, соціально захищеного міста.

Дослідження, проведене Державним інститутом розвитку сім'ї та молоді, визначило низький рівень включення молоді в управлінські процеси. Зокрема, участь молоді в громадських організаціях є непопулярною у переважній більшості опитаних, та й молодіжні громадські організації є недостатньо розгалуженими у сільській місцевості. І знову, як приклад, хочу привести власне селище. Два роки назад у Лукові з ініціативи учнів старших класів була організована молодіжна громадська організація «Зелене світло», яка активізувала молодь селища на створення благоустрою власного селища, культурно-масову і спортивну діяльність (додаток 12).

Громадська діяльність молодіжної організації «Зелене світло»

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Отже, сільська молодь є базовим джерелом для розвитку села, а значить держави. Проте якість життя у сільській місцевості позбавляє її гідних стартових можливостей у порівнянні з містом. Потрібно лише створити у селі відповідні умови:

- сільська молодь у своїй більшості мотивована до праці. Необхідно лише сприяти зайнятості молоді на селі шляхом збільшення престижних, механізованих робочих місць у галузях сільського господарства і соціальної інфраструктури, створення соціально-економічних і правових умов захисту молоді від безробіття;
- на рівні держави запровадити програми, направлені на підтримку молодих спеціалістів у створенні фермерських господарств, отриманні ними довгострокових кредитів, відведення земельних ділянок, будівництва житла, придбання сільськогосподарської техніки;
- зробити ремонт або побудувати лікарні, дитсадки та школи, покращити матеріально-технічну базу освітянських і медичних закладів на селі. Стимулювати молодих спеціалістів працювати у сфері сімейної медицини на селі;
- відкрити розважальні, спортивні, мистецькі центри, дитячі майданчики, стадіони;
- залучати сільську молодь до створення системи відпочинку громадян на базі особистих підсобних господарств, тобто розвитку сільського зеленого туризму;
- відремонтувати дороги, здійснювати газифікацію сіл;
- проводити профорієнтаційну роботу серед учнів старших класів з метою підготовки їх до усвідомленого обрання професій для подальшої роботи в аграрному секторі.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Кременчуцький університет економіки, інформаційних
технологій і управління

ЯК ЗАЦІКАВИТИ МОЛОДЬ ЖИТИ І ПРАЦЮВАТИ У СЕЛІ: ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ

студентка *Артюшенко М.В.*

Консультант доц. *Власова А.В.*

ВСТУП. Продовольча безпека сьогодні в усьому світі є питанням номер один. То в одній, то в іншій країні виникають «голодні бунти», які подекуди навіть переростають у революції. Проблема дефіциту продовольства тривожно витає над семимільярдним населенням планети, загострилась вона навіть для деяких багатих держав, і за таких обставин, як не парадоксально це звучить на перший погляд, Україна з її вельми сприятливими для вирощування сільськогосподарських культур чорноземами та кліматом опиняється в дуже вигідному становищі — ми можемо і повинні увійти до числа основних гравців на світовому продовольчому ринку. Нажаль, сьогодні в Україні села вимирають у буквальному розумінні цього слова. Головний і незаперечний факт того, що відбувається - офіційні дані. В середньому з карти України щороку зникає близько 20 сіл. Для розкриття масштабної проблеми вимирання сіл, виходячи з даних міністерства статистики, проаналізуємо дані, де відображена кількість сільських населених пунктів і кількість сільського населення в окремих областях за останні 20 років. Виходячи з отриманих даних, найсприятливіша ситуація у Тернопільській і Волинській областях. Там з 2000 по 2010 рік утворювалися села. У першій шість, в другій - одне. Це рекорд. Ніде більше в Україні не було помічене таке явище. При цьому стабільністю за останні десять років можуть похвалитися Вінницька, Закарпатська, Івано-Франківська і Чернівецька області. А от лідерами щодо "вимирання сіл" сміливо можна назвати Київську, Сумську та Кіровоградську області. Підводячи ризик у даному питанні, слід зазначити, що з 1990 по 2000 рік офіційно зникли з карти країни 65 сільських населених пунктів, а з 2000 по 2010 - 268. Динаміка зростання в наявності.

ООН прийняла стандарти, згідно з якими нація вважається "старою", коли частка людей, що досягли 65-річного віку, перевищує 7% населення. Так от, в Україні цей показник давно перевищує 20%. У зв'язку з цим не дивно, що сільське населення стрімко скорочується.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Таким чином, щоб реально увійти до числа основних гравців на світовому продовольчому ринку, треба відновити чисельність у сільській місцевості.

ВИКЛАД ТЕМИ. «Реабілітувати село і здійснювати програми, які б підтримували село і сільське населення, означає, в першу чергу, створювати реальні робочі місця, які б мали високопродуктивний характер. І виникає питання: а село взагалі потребує сьогодні молодь, коли у нас за продуктивністю праці Україна дуже і дуже відстає навіть від таких країн, як Румунія чи Боснія і Герцеговина? Продуктивність села у нас однозначно нижча», – так висказався депутат Верховної ради Ярослав Сухий. Непривабливість роботи в агропромисловому комплексі вже значною мірою є пережитком минулого, однак для залучення молоді в агропромислове виробництво необхідне створення умов для життя та дозвілля в сільській місцевості. Про це зазначили в асоціації «Український клуб аграрного бізнесу» (УКАБ). Як констатують фахівці УКАБ, робота в аграрних підприємствах стає дедалі привабливішою для молодих працівників. В першу чергу, це пов'язане із зниженням заробітних плат для молодих спеціалістів у містах, а також із тим, що в сільській місцевості є набагато меншим супутні витрати. «Якщо ви не маєте своєї власної квартири в місті, оренда житла обійдеться надто дорого, і часто такі витрати забирають понад половину доходу молодого спеціаліста», – констатує віце-президент УКАБ Володимир Макар. За його словами, в сільській місцевості роботодавці, навпаки, в багатьох випадках готові забезпечувати молодих спеціалістів житлом на початку трудової кар'єри.

Натомість серйозною перешкодою для переїзду молодих спеціалістів на село, як і раніше, залишаються умови проживання і дозвілля, зокрема стан соціальної інфраструктури. Експерти УКАБ зауважують, що без поєднання зусиль держави і бізнесу вирішення цього питання малоймовірне.

«Нам необхідно перейти до нормальної європейської практики, коли щонайменше 50% видатків на відновлення соціальної інфраструктури на селі (дороги, лінії електропередач, водопостачання і водовідведення, тощо), які здійснюються бізнесом, компенсує держава», – зауважує Володимир Макар. В окремі попередні роки така практика застосовувалась, але несистемно. За його словами, значні витрати на інфраструктуру здійснюються у випадку створення нових або реконструкції існуючих виробничих потужностей, що також сприяє формуванню додаткової зайнятості. Таким чином, співпраця бізнесу і держави вирішуватиме одразу дві проблеми, найбільш актуальні для сільської місцевості.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Був час, коли найважливішою причиною переселення людей з села до міста було те, що в місті легше знайти роботу, отримати освіту, здобути високооплачуване становище, прокласти шлях у краще майбутнє для себе і своїх дітей, адже для цього там створено всі умови. В тому числі умови для доброго відпочинку після не дуже обтяжливої праці.

Натомість в селі, щоб якось протриматися, треба тяжко працювати. Навіть якщо тримаєш одну корову і кільканадцять соток землі, вже мусиш добре напружуватися щодня від зорі до зорі.

Якщо порівняти фінансове становище міських і сільських мешканців, то воно буде не на користь села.

Бо сором сказати, але транспортне сполучення з райцентром існує далеко не з кожного села. Не кажучи вже про те, що далеко не в кожному селі існують заклади освіти, охорони здоров'я, культури і телекомунікації.

Аналізуючи вище сказане, збільшення сільського населення і відповідно створенні соціальні блага для нього можуть з'явитися лише при вкладенні солідних інвестицій у реальне створення робочих місць не тільки в агропромисловий комплекс, але й у переробну галузь, будівельні та ремонтні заклади, нарешті, в обслуговуючу галузь. Реабілітувати село і здійснювати програми, які б підтримували село і сільське населення, означає, в першу чергу, створювати реальні робочі місця, які б мали високопродуктивний характер.

Дуже актуальним є рішення Кабміну України, яке почало діяти з 1 січня 2014 р. про збільшення розміру одноразової адресної допомоги молодим фахівцям, які прийняли рішення працювати в сільській місцевості, удвічі – до розміру 10 мінімальних зарплат, що грудень 2013 р. становило 11 470 грн., а також Порядок надання одноразової адресної допомоги молодим працівникам, залученим до роботи в селах і селищах, та перелік професій (спеціальностей, напрямів підготовки), за якими буде надаватися така допомога.

Одноразова адресна допомога тепер виплачуватиметься в десятиразовому розмірі мінімальної заробітної плати молодим працівникам – громадянам України віком до 35 років, випускникам професійно-технічних і вищих навчальних закладів. Це стосується молодих лікарів, учителів, які будуть зобов'язані відпрацювати три роки за контрактом, а якщо витримають десять – можуть сподіватися на власний будинок. Віковий ценз претендентів на соцвиплату – до 35 років, освіта – вища або середня спеціальна.

Добре, що цим буде опікатися соціальна служба зайнятості, вона ж буде проводити оплату, регулювати трудовлаштування..

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Для одержання допомоги фахівці мають упродовж 6 місяців після закінчення навчання працевлаштуватися самостійно, за направленням навчального закладу або територіального органу й укласти трудовий договір на термін не менш як три роки про роботу за одержаною кваліфікацією із закладами, підприємствами, установами й організаціями, які розташовані в селах і селищах.

Уряд закликає молодих спеціалістів їхати працювати у село. Шкода, якщо все це залишиться лише на папері.

Розглядаючи реальність переродження самого села і його нове місце в економіці України, не можна обійти увагою забезпечення інноваційного розвитку вітчизняного агрокомплексу.

Найперше треба працювати над тим, щоб усі зайняті у вітчизняній аграрній галузі орієнтувалися на *сучасні технології* виробництва сільгосппродукції і діяльно освоювали їх. Скажімо, збирати на круг по 100 центнерів пшениці — цілком реально для України.

По-друге, маємо активно шукати по всьому світу, збирати, вивчати і впроваджувати у себе найкращий досвід інновацій.

По-третє, необхідно забезпечити нормальні умови для реалізації сільгоспвиробниками вирощеного й виробленого. Якщо порівняти середні ціни на сільгосппродукцію по українських регіонах, то вони різняться зовсім мало — на п'ять—десять відсотків. Це свідчить про цінову змову приватних власників великих ринків між собою і з посередниками, різного роду перекупниками. А безпосереднього виробника картоплі, овочів чи м'яса на ринки як не пускали, так і не пускають. Є приклади, коли у індивідуальному господарстві (у звичайного сільського господаря) скуповують капусту по 50 коп. за кілограм, а продають у місті в чотири-п'ять разів дорожче.

Тому конче необхідно *створювати* в селах *заготівельно-збутові кооперативи*, куди людина могла б здати для продажу вирощене на своєму городі чи м'ясо відгодованого бичка, свині. Зрозуміло, що це не така вже проста справа, адже такі кооперативи мають бути забезпечені овочесховищами, холодильниками і т.ін. Тобто, потрібні інвестиції і їх будівництво.

Хоча і невеликий, але перспективний досвід Закарпатської області, який може бути прикладом для всіх областей України свідчить про те, що люди вже впроваджують свої плани відродження і створюють нові умови для залучення молоді в село.

Так, починаючи з літа 2013 года в селах Верхні Ворота і Абранка Воловецького району впроваджується система селективного збору твердого побутового сміття. Тут розставленні по 20 контейнерів для збору скла і пластика, перед усім, бутілок поліетиленових.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Двокубові контейнери розділені на секції: 1,3 м³ для пластика і 0,7 м³ для скла. При повному наповненні контейнера в ньому накопичується біля 200 кг скла і 12-15 кг пластика. Кожні два тижні з контейнерів вибирається зібрана втор сировина і вивозиться заготівельними фірмами. За час дії програми із сіл вивезено 180-200 м³ пластика і 75-85 м³ скла, або в перерахунку на вагу – біля 2 тн пластика та біля 23 тн. скла.

Заслуговує уваги підхід до справи: в цих селах не тільки почали активно сортувати сміття, тут до проблеми підійшли комплексно: закупили на кожне село спеціальний гідравличний прес, який дозволяє змешити в об'ємах зібрані пластикові відходи майже в 15 разів!

Ще одним із джерел економії, яку можливо направити на соціальну сферу, є встановлення лічильників електроенергії, на які були виділені державні кошти, але через масову безграмотність сільського населення в питаннях новітніх технологій, використано лише 37%. Поняття енергоресурсозбереження стосується не тільки економії на енерговикористанні, але й на збереженні тепла в будинках. І починатися це повинно з якісних будматеріалів, зведення стін будинків, і закінчуючи якісними вікнами, дверима, укладенням підлоги. Такі ж вимоги мають виконуватися і на виробничих об'єктах, приміщеннях для худоби, гаражів тощо. Для того, щоб саме так працювати, все сільське населення має бути більш інформованим в новітніх технологіях, а для цього слід влаштовувати виїзні виставки-ярмарки нових технологій, проводити майстер-класи та ін. В наш час новітні технологічні розробки стають невід'ємною частиною життя сучасної людини, і село має йти в ногу з часом.

Сьогодні важливо не лише виробити доброякісну, екологічно чисту продукцію полів і ферм, а й мати відрегульовані канали її збуту.

Багато проблем, від розв'язання яких залежить продовольча безпека держави, аж 96% вирощеного в Україні насіння ріпаку йде на експорт, у нас же немає бодай одного нормального заводу з виробництва ріпакової олії, з якої за кордоном виготовляють дизельне біопаливо. А на це альтернативне звичайній солярці паливо можна було би перевести всю сільгосптехніку в Україні. Будівництво оптових ринків рослинницької і тваринницької продукції (на зразок львівського «Шувара»), дало б змогу відчутно здешевити її для споживача.

Конче необхідно захистити на державному рівні внутрішній ринок як рослинницької і тваринницької продукції, так і техніки для села. Навіть елементарні знаряддя праці — лопати і граблі — тепер завозять із Китаю, немовби для виготовлення цього нехитрого інструменту в Україні бракує металу і вмілих робочих рук.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Конче необхідно захистити на державному рівні внутрішній ринок як рослинницької і тваринницької продукції, так і техніки для села. Навіть елементарні знаряддя праці — лопати і граблі — тепер завозять із Китаю, немовби для виготовлення цього нехитрого інструменту в Україні бракує металу і вмілих робочих рук. «Демпінгові ціни на закордонну продукцію знищують нашого виробника»

ВИСНОВКИ. Політику інноваційного впровадження повинні здійснювати центральні і місцеві органи влади на засадах і через механізм державно-приватного партнерства. Серед інновацій передусім зменшення енергоємності сільськогосподарської продукції, адже у нас вона вдвоє-втриє вища, ніж навіть у сусідніх державах Східної Європи. Через дуже низький коефіцієнт переробки цієї продукції Україна, по суті, залишається на сьогодні сировинним придатком розвинених країн. Модернізація ж переробної галузі загалом неможлива без організаційної і фінансової підтримки з боку держави, яка має полягати в наданні підприємствам доступу до передових технологій та новітнього обладнання, інвестуванні відповідних програм. І тільки впровадження такої політики відкриє шлях до послідовного здійснення реального збільшення сільського населення за рахунок нового молодого покоління, яке буде відповідати за майбутнє України.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Відділ освіти Луцької районної державної адміністрації
районний методичний кабінет
загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів с. Городище -2

Районний конкурс
"Новітній інтелект

України"

Як зацікавити молодь жити і працювати у селі: інноваційні рішення

Робота
Кундлі Катери-
ни
учениці 11-го класу
Керівник:

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Вступ

Без молоді немає села,
а без села немає України!

Завдяки природним та історичним обставинам в Україні село завжди відігравало особливу роль. Воно позиціонувалося не лише як географічне чи демографічне поняття, а перш за все, як важливий сектор АПК.

Наша країна – хліборобська держава, тому уявити її без села, сільського населення, дуже складно. Незважаючи на те, що впродовж ХХ століття - Перша і Друга світові війни, колективізація, ліквідація так званих "неперспективних поселень", інтенсивна урбанізація тощо, зменшили чисельність сільського населення майже вдвічі, але місце села в суспільному розвитку країни не втратило своєї вагомості. Про успіхи молодих активістів-героїв із сільської місцевості писали друковані видання, звіднали по радіо. Побутувала думка, що найталановитіші самородки є вихідцями саме з периферії. Змінювалися часи, тенденції, стереотипи, передовим місцем сільський талант поступився більш прогресивним жителям міста. Таким чином, обдарована молодь села потрапила в полон обставин епохи ХХІ століття.

Сільська молодь найбільш невлаштована, як у соціальному, так і в економічному плані. За останні одинадцять років село втратило 260 тисяч соціально-активних юнаків та дівчат – майбутніх господарів землі. Майже 52% усіх безробітних селян (за даними обстеження економічної активності населення за методологією МОП) складає молодь у віці 15-34 роки. Наша країна робить певні кроки у напрямку розв'язання проблем сільського населення. Заходи сприяння соціальному становищу й розвитку молоді базуються на Конституції України, Законах «Про зайнятість населення», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», «Про охорону праці» та інших законодавчих і нормативно-правових актах. Проте вони не охоплюють всього кола проблем працевлаштування сільської молоді, не враховують особливості та труднощі, що склалися на селі внаслідок економічної кризи. Сільська молодь йде освіченою, компетентною в життя, з активною громадянською позицією. Але реалізація здібностей, професійної майстерності відбувається переважно у містах. Молоді кадри майже не обирають суто сільськогосподарських професій, таким чином села катастрофічно старітимуть і навіть зникатимуть. Сьогодні село потребує нової генерації спеціалістів, здатних жити і працювати у нових умовах.

Раніше була робота, можливість будувати своє житло, надія на вищий соціально-побутовий рівень, більша прив'язаність до землі, своєї родини. Сьогодні ж втрачається присмак сільського життя.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Молодь обирає життя в місті, бо там більше шансів знайти роботу, отримати освіту, ваблять міські умови життя, високий рівень побутової сфери, культурного розвитку, а дехто просто мріє втекти подалі від руйнування села. А виявляється, що для щастя сільській юні не так багато і треба: добробут родини, робота, гідна зарплата, кохання, добре здоров'я, друзі, успіхи у навчанні, повага до себе. Сільське юнацтво – своєрідний суспільний організм, який має свою точку зору, стійку позицію. Воно приймає час і життя таким, яким воно є, і прагне у ньому знайти себе. Молодь вправніше від дорослого населення орієнтується у потоках швидкоплинної цивілізації й швидко відшукує виходи зі складних ситуацій. Сьогодні, коли економіка України, у тому числі й на селі, переборовши тривалий і хворобливий спад, починає поступово розвиватися, коли в суспільстві з'явилися паростки оптимізму, дуже важливо зробити все можливе, щоб на вістрі перетворень була молодь, яка може відродити село.

Ось чому одним із найважливіших, пріоритетних напрямків діяльності держави на селі повинна стати молодіжна політика. Її першочергове завдання – створити сприятливі передумови життєвого самовизначення та самореалізації молодих громадян, розв'язати нагальні проблеми, підтримати інноваційну діяльність, громадську активність. А молоді слід перестати соромитися своєї малої батьківщини. Скільки відомих, перспективних українців є вихідцями із сільської глибинки. Віра в себе, впевненість і наполегливість, бажання відродити село руйнують усі перешкоди на шляху до успішного майбутнього, і треба лише спробувати.

1. Де краще жити, у місті чи в селі

Де краще жити: у місті чи в селі? Люди на цю тему дискутують багато. Одні говорять, що ніколи би не проміняли місто на село, інші навпаки кажуть, що у селі спокійніше і тому жити краще. Над цим питанням часто розмірковує молодь, обираючи своє подальше місце проживання. Статистика свідчить, що чисельність міського населення постійно збільшується, а сільського – зменшується. Міста манять молодь перспективами, роботою, кар'єрним ростом, місцями відпочинку, розваг, тощо, зовсім забуваючи про низьку якість продуктів харчування, дорожнечу житла та низку інших очікуваних проблем.

На мій погляд, життя у місті має низку переваг. По-перше, все необхідне завжди під рукою: різноманітні послуги, навчальні курси, музеї, театри, атракціони, і т.п. До того ж тут є велика кількість різноманітних крамниць та супермаркетів, де можна придбати усе необхідне у будь-який час. У вихідні обрати собі місце для розваг, наприклад, центр відпочинку. Нічне життя також набагато цікавіше, ніж у селі. Можна піти до нічного клубу, бару, на дискотеку або в кіно.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Також тут багато культурних закладів, таких як музеї, концертні зали та галереї, яких ви не знайдете у селі. Дехто говорить, що міста занадто галасливі та космополітичні, але не можна уявити життя без міської метушні. До того ж тут більше можливостей знайти перспективну роботу.

Але з іншого боку, у місті є і незручності. Наші міста переповнені людьми. Іноді годинами треба добиратися до певного місця. У години пік постійно утворюються автомобільні затори, і тому люди стають агресивними. В результаті значно зростає рівень злочинності. Вулиці брудні. Втрачається дух єдності. Ми інколи навіть не знаємо навіть своїх сусідів. До того ж вартість життя у місті набагато вища, ніж у селі.

Не раз чую від друзів, які живуть в місті фразу типу: “Добре жити в селі – природа, чисте повітря і таке інше”. Після невеликого порівняльного аналізу можна виділити кілька факторів, чому в середньостатистичному українському селі жити краще: у селі чистіше повітря; сільські жителі менше тратять на продукти харчування, бо, як правило, мають свої і натуральні; в селі тихо і спокійно, – немає такої метушні як у місті; селяни мають власні будинки і можуть не хвилюватися за такі міські проблеми як, наприклад, сусід зверху затопив, чи сусід за стінкою робить ремонт і постійно щось там стукає і грюкає і т.д.; маєш можливість казати людям добрий день і чути від них теж саме; в селі люди більш привітніші і дружніші; не потрібно платити квартплату. Селянин сплачує лише за паливо та світло; в селі немає такого поняття як “нудьга” – завжди є чим зайнятися, що робити; сільські люди більш фізично витриваліші, менш вразливіші до хвороб ніж міські.

Проте і сільське життя має чимало недоліків: по-перше, погана ситуація із влаштуванням на роботу. Все-таки у місті знайти роботу можна швидше чим у селі. Звісно, що ще колись, як були колективні господарства то і людей було у селі побільше, тепер ж навпаки. Роботи немає, а сім'ї утримувати потрібно, отже і гроші необхідні. По-друге, потрібно фізично працювати. Якщо роботи не має, то якби нам цього не хотілося треба щось у селі робити, хоча б на городі, а можливо, і тримати свійських тварин. А їсти вони хочуть, тому і сіно знадобиться, пшениця і щось на цей зразок. По-третє, у селі малий вибір де можна молоді відпочити. У містах є боулінги і кінокомплекси, концертні та виставкові зали - є куди піти і чим зайнятися після роботи, а в селі часом і відпочити немає часу, особливо під час осінньо-польових робіт. Тож, життя, як в місті так і у селі має і переваги, так і недоліки. І все ж таки в селі жити гарно. Але треба вирішити, як заробляти на життя. Найбагатші люди Данії - фермери, живуть в сільській місцевості. Навіть коли відходять від справ, вони залишаються в селі.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Природа, гарний будинок обставлений по останньому слову техніки, гарний автомобіль, власний гідро-, дендро-, зоопарк з атракціонами. Вони подорожують по світу, живуть в своє задоволення. Про що ще можна мріяти? РАЙ!!! В селі жити нормально, якщо його перебувати хоча б під якісь стандарти життя, створити чітку систему стимулювання роботи; ввести закон, який би щорічно виділяв у селі землі під забудову, знищити проблеми безприбутковості та нестачі робочих місць. Робити це повинна лише молодь, старим це довіряти не можна, вони одразу ж усе приватизують під своє...

2. Жити в селі - бути здоровим

Мене турбує реклама прального порошку, в якій зіпсовані неякісним пранням плаття «відправляють на заслання до села». Ця реклама містить в собі пряме злочинне зомбування української людності. Мовляв, село є таким собі місцем другого сорту, місцем, куди навіть одяг відсилають «на заслання». Тим часом, саме село сьогодні самотньо й відчайдушно протистоїть всьому тому, що руйнує та отруєє Україну. Саме на селі народжуються чисті серцями, не зіпсовані космополітичною культурою українці. Всі герої нашої нації вийшли з села. Академік Ігор Бестужев-Лада зауважив, що «Місто – чорна діра людства», а саме: «...При сільському способі життя дитина – помічник батьків, що множить трудовий потенціал родини. У місті дитина – не помічник, а тягар, який дуже ускладнює життя батьків. Людина реагує на таку протиприродну ситуацію адекватно: вона починає втрачати потребу в родині й дітях». Саме село врятує демографічну ситуацію, що склалася сьогодні у державі.

Актуальною проблемою сьогодення українського села є зменшення кількості молодого населення. Відтік молоді спричинений відсутністю робочих місць на селі у зв'язку з активним реформуванням агропромислового сектору економіки. Сільське населення "старіє", зростає соціальна апатія, розвивається алкоголізм серед молоді, від безвиході сільське населення поступово деградує, або змушене залишати село. В той же час, багато мешканців великих міст, які втратили родинні зв'язки з селом, хотіли б проводити час у сільській місцевості. Незримий зв'язок з малою батьківщиною спонукає людей, що народилися в селі та переїхали до міста, повертатися до незабутніх вражень походити босоніж по вранішній росі, напитися джерельної води з криниці, почути спів соловейка, вдихнути п'яний запах свіжоскошеного сіна, полежати на печі, скуштувати український борщ з пампушками, товченики з курки та пироги із сиром, відчути азарт щойно спійманої рибини та зустрічі з дичиною, а тих, хто й не пам'ятає своїх родинних зв'язків з селом - відчути новизну відпочинку в сільській місцевості серед недоторканої природи.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Саме в селі збереглися традиції культури нашого народу, звичаї, обряди, а інколи просто відчайдушні розмови на лавочці під парканом теплими літніми вечорами.

3. Як закріпити молодь на селі?

Останнім часом з різних трибун багато говорять про те, що села відроджуються, з'являються цілі процвітаючі об'єднання молодих фермерів. Звідки стільки оптимізму? Де вони, ті ріллі, які борознять молоді трактористи, комбайнери? Де ферми, на яких не покладаючи рук трудяться молоді доярки? Схоже, бажане видається за дійсне. Загальна тенденція, характерна для більшості регіонів України, не змінилася: сільська молодь, як і раніше залишає села і селища в надії отримати якісну освіту і знайти гідну роботу в місті. Це означає, що у більшості сіл немає майбутнього, вони приречені на повільну деградацію і вимирання. Чому це відбувається? Де шукати відповідь на ці актуальні питання.

Випускники сільських шкіл починають свій життєвий шлях у переломний для села момент, в ситуації, коли, з одного боку, держава почала активно повертатися обличчям до села (національні проекти "Розвиток АПК", "Реформа освіти", охорони здоров'я", "Доступне і комфортне житло"), а з іншого - важкі наслідки кризи агросфери 90-х років. Молоді люди, які закінчили школу, стоять перед проблемою: куди йти далі вчитися чи працювати? Якщо продовжити навчання, то батьки не мають таких коштів, щоб заплатити за навчання у вузі. Якщо працювати, то працевлаштуватися на селі практично неможливо. Молодь в основному влаштовується в приватні підприємства: торгівля, будівництво, заклади громадського харчування. Багато їздять на роботу в найближчі міста. Чимало в селах безробітної молоді, що живе випадковими заробітками. З цієї причини спостерігається відтік молодих сімей, які прописані на селі, а живуть в місті. Молодь, яка отримала освіту, в село майже не повертається. Бувають випадки, коли молода людина, отримавши професію, але не знайшовши робочого місця, іде працювати в іншу сферу, де більше платять. Підприємців серед молоді дуже мало. Якщо є, то в сфері торгівлі. Причина: відсутність первинного капіталу, щоб почати справу. Крім того, серед випускників сільських шкіл та їх батьків уявлення про сільське життя, як примітивне і безперспективне. І щоб зламати цей стереотип, треба на ділі довести, що в селі жити не гірше, ніж у місті. Гарними словами і обіцянками нікого тепер не переконаєш. На жаль, молоді люди не бачать поки реальних точок зростання, чогось нового і прогресивного у вітчизняному сільському господарстві і соціальному житті села. Не бачать того, що агропромисловість сьогодні - цікавий і захоплюючий бізнес.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Одні - через розвал с/г підприємств, інші - через відсутність можливостей ознайомитися з роботою успішно функціонуючих агрогосподарств і агрохолдингів. Ні для кого не секрет, що потрібно робити для того, щоб молодь залишалася на селі: необхідна підтримка, розвиток інфраструктури. Про це вже багато говорили високопосадовці, глави регіонів, сільські вчителі. Але "віз" рухається в потрібному напрямку дуже повільно. Як же надати йому необхідне прискорення?

Необхідно перш за все змінити підхід до підготовки керівних кадрів - керівників сільських поселень, с/г підприємств, установ соціальної сфери, підприємств. Від "якості" влади в сільських поселеннях дуже багато залежить. Одні керівники демонструють розгубленість і безініціативність перед валом соціальних проблем, інші - активно шукають і знаходять рішення. Приміром, керівники приватних підприємств нашого і сусідніх сіл, зуміли вивести з депресивного стану свою територію, домоглися, щоб у планах приватних підприємств однією з головних завдань було будівництво житла з наданням робочих місць. І тримають цю справу під контролем. Шляхом відкритого діалогу з молоддю, конкретними справами по облаштуванню місць молодіжного дозвілля переконали молодь, що і в селі все може бути культурно, цікаво, не гірше, ніж у місті. Щоб молодь закріплювалася на селі, необхідно розвивати не тільки сільськогосподарське виробництво. Приміром, на території сільського поселення розташовані поклади глини. Можна було б організувати виробництво цегли, але для цього потрібне державне фінансування проекту. А справа на сьогоднішній день дуже прибуткова, скільки робочих місць могло б дати таке підприємство!

Не всі випускники звісно можуть і хочуть жити в місті. Є таке поняття: сільський чоловік, "від землі, від сохи". На них треба орієнтуватися. Поки всього 10-15 відсотків випускників залишаються працювати в рідному селі. Але вони повинні бути підготовлені до грамотного веденню господарства. Тобто одна з найбільш нагальних проблем - підготовка до сільськогосподарської праці в шкільні роки. Сьогодні це здійснюють три сили: НВК-агрошколи (школи з поглибленим вивченням фахових предметів), фермерські сім'ї, а також деякі загальноосвітні школи (НВК). Вони активно взаємодіють з сільгосп-підприємствами та установами професійно-технічної освіти. Сільськогосподарська освіта, нехай у мінімальному обсязі, має бути у кожній сільській школі. Поки ж така практика прижилася лише в небагатьох регіонах.

З позиції соціальної педагогіки фермерські сім'ї як колектив виробничий, соціальний, виховний стали важливим явищем сьогоднішньої сільського життя. Для одних перехід у фермерство - усвідомлений вибір, для інших - наслідок безвиході, для третіх - спроба самореалізуватися в новій справі.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Фермерські сім'ї це спадкоємна сімейна спільність, об'єднана спільною справою, працею на благо всіх членів сім'ї. Це традиційний для сільської України виробничий колектив, де члени сім'ї працюють всі разом, доповнюють один одного, багато дискутують при прийнятті рішень і енергійно діють, намагаючись внести максимальний внесок у загальну справу. Діти сьогоднішніх фермерів в абсолютній більшості в 12-13 років вже працюють на тракторах, керують автомобілями. Багато хто прагне отримати с/г освіту у вузах.

На сьогоднішній день реалізуються програми розвитку краю – створення проектів розвитку села. Головне завдання програми - покращення якості життя сільських жителів. Реальним вирішенням проблеми безробіття на селі може стати створення кооперативів. Сільські жителі можуть отримати вигідні банківські кредити для розвитку кооперативного господарства, а також дотації з бюджету. Учасникам кооперативів будуть компенсувати витрати на будівництво або придбання житла в сільській місцевості.

У державі діє програма, яка орієнтує школи на підготовку учнів до трудової діяльності. У більшості сільських шкіл області ведеться найрізноманітніша підготовка за професіями, затребуваними на селі. Прикладом є агрокласи. Агрокласи - це профільні старші класи, де збільшено кількість годин по ряду предметів, наприклад, таких як, біологія, хімія, економіка. Крім того, вводяться додаткові предмети - основи агробізнесу, основи аграрної політики, які будуть викладати представники мінсільгоспу і викладачі провідних вузів. Основне завдання створення агрокласів - формування агротолерантності сільської молоді і, як наслідок, бажання молодих людей реалізувати себе саме в агробізнесі. Для "агрокласників" періодично мають організовуватися майстер-класи успішних аграріїв та ознайомчі екскурсії на кращі сільгосппідприємства не тільки свого району, але і всієї області чи регіону.

Щоб активізувати підготовку учнів до життя, праці на селі необхідна державна концепція розвитку сільської школи в умовах ринкової економіки. Настав час оновити нормативну базу трудової підготовки школярів. Необхідно, щоб відповідні інстанції затвердили нові положення про пришкільні навчально-дослідні ділянки, учнівські виробничі бригади, шкільне лісництво, агрошколи, агроліцеї, підсобні господарства, фермерські господарства, навчально-дослідницькі господарства при школі, профільні класи. Мова про це давно йде, і чим швидше всі ці форми навчання нормативним порядком будуть встановлені, тим швидше у сіл і господарств з'явиться перспектива успішного розвитку.

Міністерству с/г і Міносвіті України давно пора активізувати роботу по взаємодії сільської школи і сільськогосподарських вузів, сільської школи і с/г підприємств. Все це ланки одного ланцюга, яку потрібно зміцнювати.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Дуже важливо піднімати авторитет і соціальний статус працівника сільськогосподарської праці, культивувати ідею про те, що за своєю значимістю праця сільського працівника навіть перевершує працю городянина. Адже не кожен день ми купуємо холодильник, диван, телевізор. А ось без м'яса, молока, яєць - і дня не прожити! Це повинні гостро усвідомлювати сьогоднішні випускники шкіл, які вибирають шлях сільського трудівника. Їм є чим пишатися, їм належить годувати державу. Годувальник і в родині, і в країні - найповажніший статус. На жаль, цей пропагандистський лозунг поки слабо працює. Ось коли хлопець або дівчина з гордістю скажуть: «Ми сільські!» - прогрес є, змінюється їх самовідчуття, а значить, і повага до свого села, своєї справи, своєї малої батьківщини.

4. Відродження села

Сільське життя - це зовсім не обов'язково сільське господарство. Проживаючи в селі, можна налагодити міні-виробництво, зайнятися якимось ремеслом, і не обов'язково рватися у велике місто, де часом важко влаштуватися на роботу, знайти житло, влаштувати дитину в дитсадок і жити в метушні. Сьогодні потрібно повернути молодь у село, причому довести, що там можна займатися будь-якою справою, а не тільки сільським господарством. Можна створити міні-цех по виробництву м'яса чи м'ясних виробів, або булочну, майстерню по ремонту одягу і взуття, перукарню, салон з в'язання трикотажних виробів, майстерні з ремонту та пошиття хутряних і шкіряних виробів, автотюнінг, майстерні із виробництва пиломатеріалів, ремонту та виготовленням металовиробів чи зайнятися бджільництвом. Попит буде, адже самі жителі і стануть споживачами. Головне - не боятися думати, складати бізнес-плани, пропонувати їх владі, тим більше що сьогодні отримати гарант на розробку свого проекту цілком реально.

Одним із перспективних галузей на селі є зелений туризм. Хоч традиція сільського зеленого туризму для України нова, але наша українська гостинність зуміє здолати всі труднощі на шляху вирішення проблем слаборозвинених регіонів, а розвиток сільського туризму і є одним з важливих напрямків у цьому напрямі. Сільський зелений туризм сприяє вирішенню основних соціально-економічних проблем села зокрема: покращення благоустрою садиб та сіл; зростання зайнятості сільського населення (особливо жінок, молодих мам); зростання доходів та підвищення життєвого рівня сільських жителів при відносно невеликих фінансових витратах; стимулювання виробництва різноманітної продукції присадибного господарства; реалізація на місці продукції особистого селянського господарства, як готових продуктів харчування, так і вирощених на присадибних ділянках овочів і фруктів;

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

охорона місцевих пам'яток історії і культури, збереження місцевих звичаїв, народних промислів; підвищення культурно-освітнього рівня сільського населення; покращення демографічної ситуації в селі; повернення молоді до села.

5. Перспективний план повернення молоді до села

Розв'язання проблем зайнятості молодих людей у селі, захист їх від безробіття, розвиток трудової активності, зокрема підприємницької діяльності молоді є важливим напрямом повернення молоді до села. Для цього необхідно:

- забезпечити молодих людей робочими місцями, стимулювати роботодавців щодо створення додаткових робочих місць для сільської молоді;
- запровадити механізм державної підтримки розвитку молодіжного фермерства та молодіжного підприємництва в сільській місцевості;
- створювати програми, освітні проекти для сільської молоді щодо стимулювання підприємницької діяльності;
- впровадити систему громадських робіт для сільської молоді, підтримати рух трудових об'єднань молоді на селі, здійснювати їх залучення до сільськогосподарського виробництва;
- залучати сільську молодь до створення системи відпочинку громадян на базі особистих підсобних господарств (сільський зелений туризм);
- забезпечити реалізацію вимог Закону України «Про альтернативну (невійськову) службу» щодо проходження громадянами альтернативної служби на підприємствах, в установах та організаціях у сільській місцевості.
- надавати молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам, які живуть у сільській місцевості, кредитів на будівництво (реконструкцію) та придбання житла; пільгового кредитування сільської молоді на придбання товарів; створювати ще більше можливостей для повноцінного навчання, праці, відпочинку, творчого і фізичного розвитку, соціалізації молодих інвалідів, що проживають на селі;
- розширювати мережі спеціалізованих служб «Мобільний консультативний пункт соціальної роботи в сільській та гірській місцевості», впроваджувати в країні системи сільських центрів соціальних служб для молоді.

Виконання вищезазначеного може стати підґрунтям для істотного підвищення ефективності державної молодіжної політики на селі, що сприятиме повноцінному розвитку молодих селян, а Україні посісти гідне місце в міжнародному аграрному розподілі праці.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Висновок

Для того, щоб зробити село привабливим, як в економічному, так і в соціальному плані, сприятливим для соціального становлення молодого покоління, необхідно активізувати державну політику в аграрному секторі, поглибити реалізацію державної молодіжної політики на селі. Що стосується здійснення державної політики на селі, то не можна ототожнювати сільське населення лише з виробниками сільськогосподарської продукції, селянством, оскільки це далеко не тотожні людські спільноти. У сільській місцевості стає дедалі більше тих, хто займається найрізноманітнішими видами діяльності у промисловості, будівництві, транспорті, сфері надання найрізноманітніших і все нових видів послуг. Сільська місцевість як середовище розташування житла дедалі більше приваблює тих, хто раніше проживав за її межами (процес деурбанізації). Ось чому, в стратегічному розумінні здійснення державної політики на селі має ставити за мету деаграризацію економіки, забезпечення багатофункціонального розвитку села, створення умов для використання сільською місцевістю тих різноманітних функцій, які властиві їй у постіндустріальних суспільствах. Село – це не тільки і не стільки сільське господарство, це і дороги, і газо-, водопостачання, і каналізація, і зв'язок, і медицина, і освіта, і побутове обслуговування, і малий бізнес тощо. Водночас, стабілізувати чисельність сільського населення, що вкрай важливо для збереження української нації, можна лише здійснюючи гнучку політику підтримки аграрного виробництва і стимулювання багатогалузевого, багатофункціонального розвитку села.

ДУМКИ В ГОЛОС СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ

Про сучасний стан справ, як ніхто інший, знають жителі села. Їх бачення проблем, протидія ситуації, що склалася, майбутні плани та найщиріші сподівання у діалозі з представниками молодіжної верстви населення села Городищенської сільської ради.

Галина Білозуб, вчителька, 25 років: «Проблеми є завжди, незалежно від місця проживання. Необхідно створювати умови для свого самоствердження. Я, наприклад, здобула вищу освіту у місті й повернулася в рідне село, до рідної школи. Приємно працювати з учителями, які нещодавно тебе виховували, а тепер з повагою і теплом ставляться, як до молодшої колеги. Я маю вже власну сім'ю. Ми плануємо жити в селі, адже тут усі наші рідні й близькі. Батьки наші дуже радіють, що вся рідня разом, що підрастають онуки».

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Олена Сіваковська, аспірантка, 24 роки: «Важко боротися з тим, що ти житель периферії. Клеймо «село» ніби переслідує тебе скрізь. Таке враження, що саме із цього і починаються всі наші проблеми. Довго доводиш усім, що ти чогось вартий. Адже в сучасному молодіжному колі переважно такі поняття: приїхав із села – значить недорозвинутий, непрогресивний, відсталий від технічного прогресу; сільський – значить не розумієшся на моді, не володієш «крутим» міським сленгом. Але хто чого вартий швидко пізнається на ділі. В університеті я стала однією з найкращих студенток групи. Приємно було, коли до мене почали звертатися за роз’ясненнями навчального матеріалу одногрупники, які нещодавно мене сторонилися. Впевненість у своїх силах – головний секрет мого успіху! Я знаю, чого я варта, але не кожна сільська дитина здатна подолати цей бар’єр. Можна «зламатися» на психологічному рівні. Витримати натиск, що ти людина другого сорту, дуже важко. Цей фактор спричиняє невпевненість, відчуження, побоювання сільської молоді, викликає відчуття неповноцінності. Хочу звернутися до сільських хлопців і дівчат: пам’ятайте, що кожен із нас особливий незалежно від місця проживання!»

Микола Коваленко, учень, 15 років: «Мрію здобути гарну освіту і жити в селі. Хочу бути лікарем, щоб допомагати людям. На жаль, батьки не розділяють моїх уподобань і прагнуть, щоб я опанував технічну професію... Вони бояться, що знань, які я отримую у сільській школі, недостатньо для вступу в медичний університет. Досвід мого старшого брата підтвердив їх побоювання – він вдало склав тести ЗНО, але йому не вистачило двох балів до зарахування на державну форму навчання у ВНЗ. Коштів на платну форму навчання у моєї родини немає, тому я наполегливо займаюсь самопідготовкою. У мене ще три роки попереду, тому докладая всіх зусиль задля здійснення своєї мрії»

Олександр Герасимчук, студент, 18 років: «Я багато переосмислив з того часу, як потрапив у міське оточення. Хочу поки залишитися жити в місті, де дуже багато перспектив для подальшого розвитку, але з часом повернуся у село. А плани на майбутнє у мене грандіозні. Хочу закінчити не лише університет, а й педагогічну академію, щоб мати гарну освіту. Тоді б я отримав можливість виховувати дітей, давати їм гідні знання. У мене не виникають проблеми через моє сільське походження. Мої міські товариші цінують і люблять мене, нам завжди цікаво і весело разом. Я не вважаю приниженням, що народився в українській глибинці. З дитинства мені прищеплювали любов і повагу до малої батьківщини, тому для мене вона найкраща!»

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

В'ячеслав і Оксана, молода сім'я, 22 роки Коли навчалися у школі, мріяли жити в місті.. Велике місто, великі можливості. Але коли створили сім'ю, і постав вибір, де купувати житло, вирішили залишитися в селі. Передусім через те, що після продажу земельної ділянки грошей вистачало хіба що на тісну однокімнатну квартиру. Замість цього купили старенький будинок, відремонтували, підключили газ, провели каналізацію. Тепер хата за рівнем комфорту нічим не поступається міському житлу. І кожен має свою кімнату, – говорить молодий чоловік.

Та головні переваги сільського життя відчули після народження доньки. Овочі, фрукти, ягоди з присадибної ділянки. Все свіже, вирощене без добрив, гербіцидів та іншої «хімії». В сусідів, за потреби, можна і молоко купити, і сир.

- А що в місті? Спека, асфальт, бетон. А на асфальті, як відомо, нічого не росте, і діти в тому числі, – сміється В'ячеслав.

Аня Петрук, студентка, 19 років, жителька міста, у село приїжджає на канікули до родичів. Питання, де жити, в місті чи в селі, несподівано виявилось для мене досить непростим. Я ніколи над цим не замислювалася, просто жила собі з народження в місті, і все. Отже, мені вдалося цікавим поміркувати над цим.

Я звикла до великого міста, де вирує життя, навіть уночі шумно і люди завжди кудись поспішають. Але ж багато хто зараз переїжджає до села, купуючи там будинок і ділянку землі. Люди віддають перевагу життю на свіжому повітрі, спокійним вечорам, сповненим пахоців квітів, неквапливим прогулянкам у власному садку або роботі на городі замість виснажливої праці в офісах. У селі краща екологічна обстановка, крім того, всі знають одне одного, отже, можна розраховувати на допомогу в скрутній ситуації. А якщо поруч є ліс та річка — село взагалі перетворюється на рай земний, адже можна щодня купатися, ходити за грибами та ягодами.

Проте особисто я воліла б жити в місті.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Костів Михайло

Як зацікавити молодь жити і працювати у селі: інноваційні рішення

Традиційно прийнято вважати, що українці селянська нація. Саме українське село стало тим місцем де століттями плекалася українська традиція, мова, культура. В силу історичних перепитів ХХ - те століття стало поворотним моментом для села. Розкуркулення, колективізація і голодомор кардинально змінили українського селянина. Ці процеси призвели до притуплення таких притаманних для українців рис як індивідуалізм й ініціативність. Негатив від цього ми відчуваємо досі.

Нові трансформації у сільській місцевості пов'язані зі здобуттям Україною Незалежності, коли різко руйнувалась стара, вже звична для селянина система. Починаючи з 1991 року чисельність сільського населення зменшилася на 2,5 млн. осіб, а кількість сільських населених пунктів — на 348 одиниць. В цих умовах особливо вразливою стала молодь, оскільки стара система, яка передбачала певні гарантії майбутнього була зруйнована, а нова не збудована і досі. Держава не змогла забезпечити сільській молоді перспективу гідного життя в рідному селі, що призвело до масової міграції в місто і закордон де можливостей для самореалізації є більше.

В сучасній Україні проблема вимирання сіл залишається актуальною. За 23 роки Незалежності наша держава не змогла забезпечити сільській молоді умови для гідних умов життя і праці. Незважаючи на багато розмов, конкретних дій було зроблено мало і здебільшого вони мали локальний характер.

Важливе складовою процесу є прийняття законодавчої бази для вирішення нагальних проблем молоді в сільській місцевості шляхом залучення її до фермерського господарства, забезпечення зайнятості молоді, належних умов праці, житлових умов, пільгового ведення підприємницької діяльності та можливості брати безпосередню участь у розвитку власного села.

Нажаль, закони які торкаються даної проблематики не розглядаються Верховною Радою першочергово. Зокрема, законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо вирішення проблем сільської молоді)» народного депутата Міщенко зареєстрований у Верховній Раді ще в грудні 2012 року не розглядався і досі.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Проектом Закону пропонується: 1) забезпечити молодь постійним житлом після закінчення вищого навчального закладу за умови їх постійної роботи в сільській місцевості протягом 10 років; 2) залучити талановиту молодь до програм і проектів, спрямованих на відродження села; 3) встановити пільгову плату за реєстрацію підприємств, створених молоддю; 4) зобов'язати служби зайнятості інформувати молодь, органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади в галузі освіти про професії, в яких є потреба на селі; 5) забезпечити молодих спеціалістів у медичній галузі після закінчення вищого навчального закладу безоплатним житлом, а за умови постійної роботи протягом 10 років, правом особистої власності.

Варто детально проаналізувати дані пропозиції. Надання житла молоді в селі хороша пропозиція, яка зможе залучити молодих спеціалістів з вищою освітою для роботи у селі. Це буде сприяти збільшенню кількості молодих спеціалістів у сільській місцевості, зокрема у сфері освіти. Можливість здобуття якісної шкільної освіти має важливе значення. В сільських школах значна кількість викладацького складу пенсійного віку, що в певній мірі негативно впливає на якість знань учнів. Залучення молоді у сільську освіту є дуже важливим, оскільки престижність професії вчителя останнім часом значно впала. Для залучення молодих спеціалістів, в першу чергу, потрібно забезпечити гідну зарплату. Питанням надання житла молоді, на мою думку, повинна займатися територіальна громада.

Залучення талановитої молоді до програм і проектів, спрямованих на відродження села є об'єктивною необхідністю. Молоді люди генерують багато креативних ідей і вони як ніхто інший зацікавлені у створенні і реалізації проектів які змінять на краще їхнє рідне село. Якщо, молодь буде творити власне життєве середовище, це призведе до мотивації жити в ньому і при потребі змінити зважаючи на виклики майбутнього. Взагалі, кількість програм і проектів для сільської місцевості потрібно збільшувати при цьому використовувати позитивний досвід здобутий в інших місцевостях. Важливо, не формалізувати даний процес, що часто можна спостерігати зараз, коли певні заходи організовуються тільки для звітів на верх.

На мою думку, міністерство аграрної політики повинно взяти активну участь у забезпеченні можливостей для практик закордоном, молоді у сфері сільського господарства. Це забезпечить можливість молодим людям побачити передові форми ведення господарства і в подальшому застосувати їх у рідному селі. Молодим фермерам потрібно надавати всебічну підтримку, в першу чергу, держава повинна забезпечити гарантії реалізації с/г продукції. Перспективною галуззю є виробництво плодовоовочевих консервів. Будівництво заводів цієї галузі допоможе вирішити проблему реалізації с/г продукції.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Заводи по виробництву плодоовочевих консервів можна будувати у великих селах, це забезпечить місцевість робочими місцями. Конкуренція у даній галузі призведе до покращення якості продукції, збільшення закупівельних цін на сировину. Важливою умовою розвитку є вихід на світові ринки. Продукція даної галузі безперечно може бути конкурентоспроможною, також певну надію дають останні заяви європейських політиків, про забезпечення вільного доступу українських товарів на європейські ринки.

Розвиток підприємництва на селі – дуже важливе питання. Бюрократична тяганина і корупція гальмують розвиток бізнесу. Встановлення пільгової плати за реєстрацію підприємств створених молоддю, дозволить більш впевнено іти на відкриття своєї справи. Щоправда, вирішення даної проблеми актуальне для країни загалом і її вирішення залежить від комплексних реформ, про які заявив новий уряд. Також, важливе значення має покращення ефективності роботи служби зайнятості. Вона повинна співпрацювати з усіма роботодавцями регіону, консультуватися для визначення затребуваності різних професій в краї. Також, на мою думку, представники служби зайнятості спільно із органами місцевого самоврядування повинні стати своєрідним генератором ідей розвитку економіки місцевості з огляду на трудові та інші ресурси краю.

Болючою залишається проблема інфраструктури на селі. Неналежний стан освітньої, медичної галузі, закладів культури сприяє відтоку молоді з села. Останнім часом активно критикувалася медична реформа, яка на думку багатьох експертів і простих громадян спричинить погіршення рівня охорони здоров'я. Проблема надання молодим медикам, які готові працювати в селі, житла схожа із ситуацією в освітній сфері і повинна вирішуватися комплексно. Для мотивації лікарів є доцільним забезпечення надбавки до зарплати за роботу в селі.

В українських селах болючою залишається проблема якості доріг, транспортного сполучення, доступу до мережі Інтернет. На ремонт сільських доріг кожного року виділяються величезні суми грошей, які здебільшого використовуються для, так званого, ямкового ремонту, саме тут найлегше вкрати бюджетні гроші, оскільки не можна точно прослідкувати результати роботи дорожньої служби. Взагалі варто користуватися принципом, який передбачає орієнтацію на результат і оцінку в першу чергу результатів, а не слів. У таких умовах краще проводити капітальні ремонти невеликих ділянок доріг, де можна побачити реальний результат роботи. Дорожня служба повинна нести відповідальність за якість покриття, що за умов капітальних ремонтів легше проконтролювати.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Взагалі, зараз поширюється думка, що село, поряд із традиційною функцією забезпечення населення продовольством, повинно перетворитися на комфортне середовище для проживання людей, що працюють у місті.

Також, в умовах активного розвитку інформаційних технологій, якісний доступ до мережі Інтернет є надзвичайно важливим. За IT майбутнє і вже зараз з'являється багато пропозицій дистанційної роботи, в тому числі, на іноземні компанії. І безперечно ця тенденція буде тільки посилюватися. В цих умовах відсутність якісного та доступного Інтернету один із чинників, що змушує молодих спеціалістів, які можуть генерувати ідеї для рідного села, переїжджати в міста. Щоправда, тут є надія, що вже у найближчому майбутньому цю проблему вдасться вирішити, найкращим прикладом може слугувати Естонія, 100% території якої покривається Wi-Fi. Проект забезпечення всіх населених пунктів України якісним Інтернетом може мати і комерційний успіх.

Вирішення проблем села багато в чому залежить від реформи місцевого самоврядування, яка має змінити принципи розподілу і використання коштів, спрямувати гроші на місця у розпорядження територіальної громади. Це дозволить ефективніше використовувати бюджет, а також дозволить зменшити корупційну складову.

Концепції реформування місцевого самоврядування підготовлені Асоціацією міст України і Українською асоціацією районних та обласних рад розкривають проблему. Основним завданням реформи, на мою думку, має бути створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення органами місцевого самоврядування власних (самоврядних) і делегованих повноважень.

Один із пунктів концепції передбачає забезпечення більшої фінансової незалежності громад за рахунок податків та зборів, які за своєю природою зв'язані з територією відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Суттєво розширюються права органів місцевого самоврядування щодо визначення податкової бази та регулювання ставок оподаткування. Це дозволить забезпечити ефективну співпрацю між органами місцевого самоврядування і підприємствами краю.

Також, дуже важливим є пункт про забезпечення матеріальної основи місцевого самоврядування майном, в тому числі землею, що є у власності територіальних громад. Це забезпечить органам самоуправління реальний ресурс, який дасть змогу місцевим жителям відчувати себе господарями у власному населеному пункті, оскільки саме вони зможуть по-справжньому контролювати майно громади. Це дозволить забезпечити перспективу молоді, оскільки громада буде зацікавлена у залученні ініціативних місцевих жителів які розуміють специфіку краю до розбудови господарства на локальному рівні, що буде приносити дохід у місцевий бюджет. Але без підтримки держави тут не обійтись.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Отже, проблема відтоку молоді з сіл є актуальною. Здебільшого міграція пов'язана з пошуком роботи, оскільки працевлаштуватися в селі майже неможливо. В таких умовах, в першу чергу, потрібно створювати нові робочі місця на селі. До цього потрібно підходити творчо і відповідально, використовуючи передовий світовий досвід. Особливу увагу потрібно надати європейській практиці ведення сільського господарства, брати приклад з сусідньої Польщі, куди якраз виїжджає велика кількість молоді на сезонні с/г роботи. Надзвичайно важливим кроком має стати реформування всієї системи місцевого самоврядування, яка має надати широкі повноваження територіальним громадам. Це призведе до розвитку великих сіл, які стануть своєрідним центром притягання, щоправда це зростання буде забезпечене здебільшого за рахунок невеликих, віддалених сіл, але за умови розвитку транспортної інфраструктури і ця проблема буде вирішена.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Наукова робота на тему «Як зацікавити молодь жи- ти і працювати в селі»

Підготували студентки
групи ПО-24
Ништа А.Р.,
Пристапа Б.Б.,
Супрун Е.О.

Хмельницький 2014 р.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Впродовж існування та розвитку української держави, українське село завжди відігравало визначну роль, адже так історично склалося, що українці вели осілий спосіб життя, який заключався в обробітку землі та веденні домашнього господарства. Українське село повсякчас було колискою культури, джерелом харчів для міських жителів та основною сировинною базою для багатьох галузей національного господарства.

На сучасному етапі розвитку України сільське господарство втрачає свою актуальність. В розвиток сільського господарства несправедливо перестають вкладати кошти і підприємці, і держава. Українське село занепадає. Загальне число сіл в Україні скоротилося з 1991 року на 403 одиниці з 28844 до 28441. Лідерами за кількістю зниклих сіл є Київська область – 79, Харківська область – 62 та Полтавська область – 52, у 19 регіонах зафіксовано зменшення кількості сільських поселень, а у 6 – збільшення. Причинами зникнення сіл та зменшення чисельності сільського населення є демографічна криза, урбанізація та старіння нації. Перспективні сільські мешканці переїжджають у міста через безперспективність сільської глибинки - відсутність роботи, розвалена соціальна інфраструктура (не працюючі лікарні, школи, клуби), не дають змоги створити належні умови для організації життя на селі для молоді.

Україна за наявністю родючих земель — одна із найбагатших країн світу. Чорноземи - ґрунти з високим вмістом гумусу зернистої структури, з наявністю карбонатів кальцію у нижніх шарах, з великим вмістом пілоподібних або глинистих часток, що відрізняються підвищеною вологоємністю, клейкістю, пластичністю. Чорноземи переважають у ґрунтовому покриві України, займаючи 27,8 млн. га, з яких 22 млн. га - це орні землі.

Чорноземи мають добрі водно-повітряні властивості, відрізняються вмістом у ґрунтовому поглинаючому комплексі від 70 до 90% кальцію, нейтральною або майже нейтральною реакцією, підвищеною природною плодючістю, інтенсивною гуміфікацією і високим, біля 15%, вмістом у верхніх шарах гумусу.

Треба відзначити винятковість природних умов, в яких утворились чорноземи, про що свідчать їх площі у різних країнах. За цим показником (27,8 млн. га) Україна посідає четверте місце у світі після Росії (145,4 млн. га), США (55,1 млн. га) і Китаю (38 млн. га). В усіх інших країнах чорноземів немає або вони займають незначні площі. Таким чином переважаання чорноземів в орних землях України (7-8 % світових запасів) слід розглядати як дар Божий і як неоціненне надбання природи. Саме з цих позицій слід вибудовувати стратегію їх використання, аби зберегти для нащадків.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Аби дати відповідь на питання: наскільки ефективним є сьогодні сільське господарство України ми спробували порівняти його з іншими країнами. Для порівняння показників вибрано країни, які за певними суттєвими характеристиками (природні умови, площа території, кількість населення, політичні процеси тощо) подібні з Україною: одна країна колишнього СРСР (Білорусь), постсоціалістичні країни (Угорщина, Польща), великі розвинуті країни Європи (Франція та Німеччина).

- Відсоток сільського населення незначно зростає у Польщі (при тому там він суттєво вищий, ніж в Україні - майже 39% проти неповних 32%). Це є непрямим свідченням успішності аграрних реформ - люди обирають для життя сільську місцевість.

Частка зайнятих у сільському господарстві в Україні найвища (15,8% у 2008 році). Подібно високий відсоток лише у Польщі (14%). У всіх інших країнах та у середньому по ЄС цей показник суттєво нижчий - від 2 до 5%. Загальною є тенденція до його суттєвого зниження.

- Частка орних земель (від загальної площі земель) в Україні найбільша з-поміж усіх взятих для порівняння країн (56%), й фактично залишається незмінною. Лише в Угорщині (50,6%) та Польщі (41,2%) цей показник близький за значенням до українського. Середнє значення по ЄС - 26%. Найменша частка - у Росії (7,4%). У високо розвинутих Франції та Німеччині розорана приблизно третина земель.

- Частка продукції сільського господарства у ВВП в Україні є одним з найвищих (8,2%) і у 2010 році за цим показником Україна поступалася лише Білорусі (9,2%). У високо розвинутих Франції та Німеччині на сільське господарство припадає всього 1-2% ВВП. Слід відзначити загальну тенденцію до скорочення цієї частки у всіх без винятку обраних країнах. Та навіть на цьому фоні темпи скорочення цієї частки в Україні є одними з найшвидших - з 1991 року вона зменшилася у 2,8 рази. У середньому по ЄС частка за цей самий період зменшилася приблизно вдвічі.

- При цьому додана вартість на одного працівника у сільському господарстві в Україні найнижча і має дуже низьке абсолютне значення. Вона у 7 разів нижча за середню по ЄС, у 13 разів - за показник Німеччини, та майже у 24 (!) рази - за показник Франції. Близьке значення цього показника у Польщі (вище всього на 20%), однак це не показово - через вкрай відмінну структуру сільського господарства (у Польщі, на відміну від України, головною формою с/г-підприємств є дрібні фермерські господарства).

- Індекси виробництва (харчових продуктів, а також продукції тваринництва та рослинництва) наочно свідчать про спільність процесів, які відбуваються у постсоціалістичних країнах:

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

різке падіння виробництва у 90-х роках минулого століття та подальше поступове нарощення у результаті реформування галузі. Найвищі індекси - у Білорусі, однак це, принаймні частково, пов'язано з тим, що і падіння там було чи не найглибшим. Для ЄС та старих його членів характерною є стабільність індексів, що непрямо свідчить про ефективність заходів з регулювання аграрного сектора.

- На підставі порівняння динаміки зміни індексів можна зробити ще один цікавий висновок: в Україні та, можливо, в Угорщині має місце порушення пропорцій між тваринництвом та рослинництвом на користь останнього. Якщо у Польщі та в Білорусі індекси обох галузей після падіння піднялися приблизно пропорційно, то в Угорщині та, особливо, в Україні спостерігається зростання в рослинництві, однак стабільність чи навіть продовження спаду в тваринництві.

- До того ж, ріст виробництва продукції рослинництва в Україні, очевидно, спричинений не тільки високою врожайністю, а, у першу чергу, утриманням найвищого показника розораності та збільшенням частки земель під зерновими.

- Урожайність зернових в Україні найнижча і майже вдвічі нижча за середню по ЄС та втричі - за врожайність у Німеччині чи Франції.

Частка земель під зерновими з 1991 року в Україні зросла на 9%, в той час як у Німеччині - лише на 1%, а у Франції - навіть дещо знизилася. Правда, ця частка в Україні досі дещо нижча, ніж у цих країнах.

- Сумарна ефективність використання угідь в Україні значно нижча, ніж у розвинутих країнах Європи. У 2004 році, до прикладу, вона була майже втричі нижча, ніж у Польщі, та у 8-9 разів нижча, ніж у Німеччині чи Франції.

- Суттєвим фактором ефективності є застосування мінеральних добрив. За цим показником у 2008 році Україна у 4,3 рази відставала від середнього по ЄС показника, майже у 6 разів - від Польщі. Слід відзначити тенденцію до зменшення застосування добрив у ЄС та до збільшення - у постсоціалістичних країнах. А у лідери за цим показником вийшла Білорусь (237 кг добрив на гектар), що у 7,2 (!) рази більше, ніж в Україні (32,8 кг/га).

- Ще один важливий фактор ефективності - рівень механізації. За цим показником Україна разом з Білоруссю значно відстають від інших країн. Найвищим рівень механізації є у Польщі - він вищий за середній по ЄС у 1,75 рази, а за український - у 12 (!) разів. Очевидно і в цьому випадку суттєву роль грає той факт, що у Польщі головними учасниками ринку є малі фермерські господарства. Попри це, найвищий показник механізації можна вважати певним свідченням того, що Польща обрала вдалу модель реформування аграрного сектора.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

З цього порівняння можна зробити певні узагальнюючі висновки. Сільське господарство в Україні у порівнянні з іншими європейськими країнами є не досить ефективним. Не зважаючи на значно більшу, ніж у будь-якій європейській країні концентрацію земель у одного виробника, ефективність одного гектара сільгоспугідь в Україні є суттєво нижчою.

Формально висока частка сільськогосподарського виробництва в українському ВВП у порівнянні з іншими країнами пояснюється дуже низьким загальним рівнем ВВП України у порівнянні з іншими країнами і досить великою площею сільгоспугідь.

Провівши дослідження серед студентів Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, висновком стало те, що існує низка причин, чому молодь не працює в селі.

Опитавши студентів ми визначили три найосновніших фактори, наявність яких в селі зумовила б повернення туди молоді. Молодь згідна працювати в селі якщо:

- Будуть створені підприємства, які забезпечать роботою населення.
- Будуть створені споруди культурно-масового призначення і облаштовані місця для відпочинку.
- Будуть створені комфортабельні умови житла, дороги, смітники...
- Тобто, по своїй суті проблеми на селі зводяться до трьох основних напрямків, серед яких:
 - Економічні – низька підприємницька активність, важкий стан аграрного сектору та незначне розміщення виробничих об'єктів.
 - Транспортна інфраструктура – поганий стан доріг та відсутність належних комунальних комунікацій.
 - Соціальна інфраструктура – незадовільний стан або ж відсутність сільських клубів, навчальних закладів та фершельсько-акушерських пунктів.

Українське село має великі перспективи. Розв'язання проблем розвитку сільських територій є одним із найважливіших загальнодержавних завдань. Україна зможе досягти відчутних темпів зростання соціально-економічних стандартів життя суспільства лише за умови ефективного розвитку українського села.

Розвиток сільських територій є комплексним завданням. Програма розвитку повинна об'єднати такі комплекси заходів: поліпшення і підвищення демографічних, психофізичних, освітніх можливостей, подолання бідності, підвищення добробуту селян, поліпшення якості їх життя.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Поліпшення демографічного потенціалу сільського населення України вимагає:

- а) спостереження демографічної ситуації на сільських територіях, формування інформаційної бази;
- б) розробка конкретних заходів демографічної політики з урахуванням регіональних особливостей;
- в) поліпшення стану соціального забезпечення сільських пенсіонерів, створення умов для ефективного використання трудового потенціалу людей похилого віку з метою зниження демографічного навантаження;
- г) підвищення ролі сім'ї у державі з метою призупинення числа розлучень, позашлюбних народжень;
- д) надання пільгового кредитування й оподаткування багатодітних сільських родин, а також родин з малолітніми дітьми;
- е) поліпшення системи спостереження міграційних процесів удосконалення національної міграційної політики, організованість на міжнародному рівні;
- є) поліпшення інфраструктури та загальних умов діяльності на сільських територіях замість допомоги окремим підприємствам.

Основними напрямками політики поліпшення психофізіологічного потенціалу селян можуть бути:

- 1) посилення контролю за розвитком розвитку системи охорони здоров'я у сільській місцевості (лікарських амбулаторій, фельдшерсько-акушерських пунктів);
- 2) технічне переоснащення лікувальних закладів, у тому числі через міжнародні програми співпраці й гуманітарної допомоги, забезпечення їх висококваліфікованим медичним персоналом;
- 3) створення системи спостереження за рівнем захворюваності селян, зокрема, на онкологічні, інфекційні, психічні захворювання, СНІД, створення інформаційної бази;
- 4) оснащення сільських лікувальних установ спеціальними автотранспортними засобами з відповідними лікувально-діагностичним устаткуванням задля поліпшення діяльності спеціалізованої швидкої і невідкладної медичної допомоги;
- 5) створення можливостей для розвитку у селах приватної лікарської практики сімейної медицини;
- 6) відновлення обов'язкових профілактичних оглядів сільських дітей і школярів фахівцями-лікарями;
- 7) створення аптечних пунктів з достатнім набором лікарських препаратів;
- 8) впровадження міжнародних стандартів щодо умов та охорони праці на виробництві.

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

Підвищення інтелектуального потенціалу сільського населення можуть забезпечити наступні заходи:

а) збереження і повноцінне функціонування мережі дошкільних, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів у сільській місцевості;

б) надання сільським дітям високоякісної дошкільної і загальної середньої освіти;

в) оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, забезпечення їх висококваліфікованими науково-педагогічними кадрами;

г) створення в невеликих сільських населених пунктах навчально-виховних комплексів „дитячий садок - школа”;

д) державна підтримка професійно-технічних і вищих навчальних закладів освіти, які здійснюють підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації кадрів для агропромислового комплексу, вдосконалення методики визначення обсягів цільового державного замовлення на підготовку кадрів для потреб аграрного сектору;

е) відновлення системи пільг для молодих спеціалістів, які виявили бажання працювати у сільській місцевості;

є) фінансування діяльності сільських закладів культури, об'єктів історико-культурної спадщини і природно-заповідного фонду, які межують з сільськими системами розселення;

ж) оновлення книжкових фондів сільських бібліотек, технічне переоснащення бібліотечних приміщень з використанням засобів комп'ютерної техніки, сучасних інформаційних технологій;

з) поліпшення кадрового і організаційно-методичного забезпечення діяльності сільських клубів;

и) доступність селянам послуг сфери культури і мистецтва з урахуванням величини їх реальних доходів;

і) забезпечення селян необхідними продуктами харчування, побуту, одягу, які селяни можуть придбати у сільських магазинах.

Подолання бідності і підвищення добробуту селян може забезпечити реалізація наступних заходів державної політики:

1) створення на державному рівні інформаційної бази даних про ринок праці у сільській місцевості;

2) розбудова конкурентоспроможного сільського господарства з метою ефективного використання трудового потенціалу села (впровадження ринку землі, перехід до великотоварного виробництва, відродження і розвиток обслуговуючих кооперативів, зміцнення і посилення інноваційно-інвестиційної складової розвитку аграрного сектору, формування кредитної інфраструктури);

3) здійснення системної закупівлі сільського господарської продукції за цінами, що відповідають ціні на ринку;

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

4) побудова регіональних оптово-продовольчих та районних дрібно-товарних оптових ринків, в яких основну частину складати-муть закуплені сільськогосподарські товари;

5) формування товарних партій з селянських дрібнооптових ринків до мережі громадського харчування ресторанного бізнесу, брати участь у тендерах (конкурсах, аукціонах) на постачання продукції в за-криті заклади;

6) відродження потужного промислового і рекреаційного потенціалу сільських територій з використанням сучасних інформацій-них технологій з метою забезпечення несільськогосподарської зайня-тості;

7) створення парків відпочинку, де б люди могли відпочити на природі;

8) окультурення природних зон для відпочинку, типу ставок + пляж + риболовля + купання, садок + спортмайданчики + садівництво + місця, для святкування;

9) сприяння розвитку підприємницької діяльності місцевості шляхом спрощення процедури започаткування справи;

10) підвищення рівня доходів сільського населення і серед-ньомісячної заробітної плати сільських працівників до рівня не нижче середнього в галузях національної економіки;

11) підвищення уваги держави і громадськості до проблем бід-ності, належне фінансування існуючих цільових програм державного стимулювання розвитку сільських територій країни.

Основні напрями поліпшення якості життя селян охоплюють:

а) розробку стратегій соціального розвитку територіальних громад з визначенням потреби сільських населених пунктів в об'єктах соціальної інфраструктури, залучення селян до місцевого самовряду-вання;

б) заохочення інвесторів сільськогосподарських підприємств в інвестуванні у розвиток комунальної і транспортної інфраструктури, соціальної сфери сільських населених пунктів;

в) нарощування обсягів індивідуального будівництва з вико-ристанням повного комплексу пільг для молоді, що сприятиме притоку кваліфікованих молодих кадрів на село;

г) розробку нормативно-правової бази здійснення органами влади емісії позичкових цінних паперів з метою спрямування отрима-них коштів на розвиток об'єктів соціальної інфраструктури;

д) забезпечення належного фінансування та посилення конт-ролю за витрачанням коштів, виділених на реалізацію державних і ре-гіональних програм водо-, газо- та енергопостачання сільської місце-вості, розвитку і реконструкції мережі доріг із твердим покриттям;

КОНКУРС “Новітній інтелект України”

е) забезпечення розвитку інфраструктури роздрібної торгівлі згідно з визначеними соціальними стандартами, посилення контролю за дотриманням єдиних правил продажу товарів сільському населенню, їх якістю;

є) удосконалення механізму соціального захисту сільського населення від надання послуг низької якості;

ж) унормування бюджетно-податкової політики (податки мають сплачувати усі без винятку господарники, будь-якої форми власності);

з) проводити політику стимулювання працевлаштування в не-сільськогосподарських галузях виробництва (мікрофінансування, мікрокредитування для поліпшення інвестування в не-сільськогосподарську діяльність або послуги з мікрострахування для поліпшення стратегії управління ризиками);

и) забезпечувати права власності та використання природних ресурсів (право на купівлю й продаж землі дало б змогу використовувати право власності на землю як заставу й поліпшило б використання природних ресурсів);

і) спрямовувати ресурси на розвиток не-сільськогосподарської зайнятості не в ті сільські поселення, які мають потенціал зростання, а в депресивні, що мають низький рівень розвитку інфраструктури, незадовільну якість підготовки робочої сили, недосконалі умови для переробки продукції й маркетингу.

Але стимулювання розвитку сільських територій є комплексним завданням, яке не можуть розв'язати окремі міністерства чи організації. В Україні немає державної установи, яка б несла відповідальність за сільські території. Міністерства промислової політики, освіти, охорони здоров'я в основному орієнтуються на міста, а Міністерство аграрної політики (в структурі якого є Департамент розвитку сільських територій) майже повністю концентрує свою діяльність на сільськогосподарському виробництві. Потрібна координація між різними організаціями та міністерствами. А ще доцільніше — створити відповідний урядовий орган державного управління, який би відповідав за розвиток сільських територій. Звичайно, основні заходи щодо стимулювання розвитку сільських територій необхідно здійснювати на місцевому рівні, але під наглядом і за сприяння Кабінету Міністрів України.

Якщо ж усі вищезазначені умови будуть дотримані, то українське село відродиться і буде працювати продуктивніше, поповнюючи державний бюджет країни і сприяючи економічному розвитку.

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ УКРАЇНИ

Повна назва - Всеукраїнська громадська організація «Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України».

Має статус неприбуткової організації.

Скорочена назва – НАСДСУ.

Назва англійською мовою NGO "National Association of Agricultural Advisory Services of Ukraine".

Створена 11 березня 2003 року.

Свідectво про реєстрацію об'єднання громадян в Міністерстві юстиції України від 10 жовтня 2003 року №1971.

Першим президентом НАСДСУ був Шмідт Роман Михайлович.

До жовтня 2011 року обов'язки президента НАСДСУ виконував Гриценко Микола Петрович.

Метою діяльності Асоціації є сприяння покращенню добробуту сільського населення та розвитку сільської місцевості через підвищення рівня знань і вдосконалення практичних навичок сільського населення та сільськогосподарських товаровиробників, задоволення та захист соціальних, економічних, фахових та інших спільних інтересів членів Асоціації.

Основними завданнями Асоціації є:

- о Сприяння провадженню освітньої діяльності для сільського населення та сільськогосподарських товаровиробників, членів Асоціації та інших осіб із питань менеджменту, маркетингу, права, екології, застосування сучасних технологій та з інших питань, що пов'язані із сільськогосподарською дорадчою діяльністю.

- о Сприяння поширенню та впровадженню сучасних досягнень науки, техніки і технологій, демонстраційні покази форм і методів роботи сільського населення і сільськогосподарських товаровиробників.

- о Координація діяльності суб'єктів сільськогосподарської дорадчої діяльності, членів Асоціації, методичного забезпечення та розробка і впровадження правил їх поведінки.

- о Сприяння професійній підготовці дорадників та експертів дорадників шляхом організації навчання за програмами базової підготовки та підвищення їх кваліфікації за напрямками, зазначеними у кваліфікаційному свідоцтві.

- о Представництво та захист законних прав та інтересів членів Асоціації у центральних та місцевих органах державної влади у встановленому законодавством порядку.

- о Внесення у встановленому порядку пропозицій щодо розробки та вдосконалення нормативно-правових актів, що регулюють дорадчу діяльність в Україні та сприяють створенню системи правового й професійного захисту членів Асоціації.

- о Сприяння розвитку зовнішніх зв'язків членів Асоціації з міжнародними організаціями та партнерами, які займаються дорадництвом.

- о Сприяння прибутковій діяльності сільськогосподарських підприємств та підвищенню рівня життя сільського населення через активне навчання, запровадження сучасних досягнень науки, техніки і технологій, інформаційне забезпечення.

- о Сприяння популяризації дорадництва та поширення інформації про освітні програми та проекти; створення умов для доступу членів Асоціації до мережі інформаційного забезпечення та бази даних.

НАСДСУ представлена своїми членами – сільськогосподарськими дорадниками, а також сільськогосподарськими дорадчими службами (понад 70), діяльність яких регулюється Законом України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність», в усіх регіонах України.

Офіс НАСДСУ знаходиться у м. Києві.

Президент НАСДСУ - Корінець Роман Ярославович.

Віце-президент НАСДСУ - Андрієнко Світлана Михайлівна, Кропивко Михайло Федорович, Брівко Тетяна Василівна, Паньків Іван Ярославович.

Електронна пошта – doradaukraine@gmail.com.

Сайт www.dorada.org.ua.

НАСДСУ має великий досвід реалізації дослідницьких, лобістських, інформаційних, навчальних проектів, законопроектної роботи, розробки державних програм, а також досвід співпраці з зарубіжними та міжнародними організаціями, проектами міжнародної технічної допомоги різних країн.

НАСДСУ проведено декілька сотень навчальних семінарів, в тому числі міжнародних, круглих столів, міжнародних науково-практичних конференцій.

НАСДСУ започаткувала видання перших в Україні навчальних посібників «Основи сільськогосподарського дорадництва в Україні» та «Посібник для сільськогосподарських дорадників», матеріалів і документів Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України в 3-х томах, програм, буклетів, брошур, довідників тощо.

НАСДСУ здійснює інформаційне забезпечення та промоції дорадчих служб через веб-сайт Асоціації, газету-вкладку «Вісник Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб «ДОРАДА» у форматі друкованого видання «Вісник «Фермер України», національне радіо, телебачення, інші засоби масової інформації.

НАСДСУ ініціювала прийняття Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» та проектами нормативно-правових актів на його виконання, в тому числі Державної цільової програми сільськогосподарської дорадчої діяльності на період до 2009 року, інших правових актів, спрямованих на розвиток сільського господарства та сільської місцевості.

Асоціація та її члени – дорадчі служби, дорадники – співпрацювали та співпрацюють на партнерських засадах з міжнародними програмами і проектами Світового банку, ФАО, Європейської Комісії, урядів Сполучених Штатів Америки, Канади, Великобританії, Німеччини, Данії, Нідерландів, Швеції, Польщі, а також з дорадчими службами Болгарії, Естонії, Латвії, Литви, Молдови, Румунії, Угорщини, Японії, Білорусі, Китаю, Російської Федерації.

Дорадчі служби на замовлення органів влади надають соціально спрямовані дорадчі послуги.

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ УКРАЇНИ

General Information

Full title is NGO "*National Association of Agricultural Advisory Services of Ukraine*."

Short title is (NAAASU).

The association was found on March 11, 2003 as a non-profit private organization.

Certificate of registration of association №1971 was issued by Ministry of Justice of Ukraine on October 10, 2003.

The first president of NAAASU was Roman Schmidt.

Mykola Grytsenko was acting president of NAAASU until October, 2011.

Purpose

The purpose of the Association is to promote the improvement welfare of rural population and rural development by increasing the knowledge and practical skills of rural population and agricultural producers and protect the social, economic, professional and other common interests of its members.

Principal duties:

Primary targets of the Association are:

The association conducts educational activities for rural population, agricultural producers, members of the Association and others in the fields of management, marketing, law, ecology, modern technology etc.

The association promotes and implements modern achievements of science, engineering, technology, new forms and methods of work for rural population and agricultural producers.

The association coordinates the activities of rural population, agricultural producers, members of the Association and others.

The association contributes training of experts by organizing training programs.

The association represents and protects the legitimate rights and interests of their members in authorities.

The association makes the offers concerning the creating and improving of regulatory acts, regulates agricultural advisory services in Ukraine.

The association promotes cooperation of the members with international organizations and partners involved in advisory services.

The association supports the lucrative activity of agricultural enterprises and improves welfare of the rural population.

The association popularizes itself and extends information about educational programs, projects. Moreover organization creates conditions for access to the members of the association to databases.

Structure

NAAASU is represented by their members - agricultural advisors and agricultural extension services, whose activities are governed by the Law of Ukraine "Agricultural Advisory Services", in all regions of Ukraine.

Head office of NAAASU is located in Kiev (10, Heroiv Oborony st., of. 10

President of association is Korinets Roman, vice president of association is - Andriienko Svetlana, Kropyvko Mykhailo, Brivko Tetiana, Ivan Pankiv.

E-mail: doradaukraine@gmail.com.

www.dorada.org.ua

Experience

NAAASU has a huge experience of research, lobbying, information, educational projects, legislative drafting, development of state programs, as well as experience in working with foreign and international organizations, international technical assistance projects in different countries.

NAAASU has already held hundreds of seminars, roundtable discussion and scientific conferences, including international.

NAAASU has founded several textbooks, such as: "Fundamentals of agricultural Advisory in Ukraine" and "Handbook for agricultural advisers". Moreover association composed papers and documents of the National Association of Agricultural Advisory Services of Ukraine in 3 volumes, programs, booklets, brochures, manuals, etc.

NAAASU provides information through website of the association, newspaper "Journal of National Association of Agricultural Advisory Services", "Journal "Farmer of Ukraine", national radio, TV etc.

NAAASU initiated the adoption of the Law of Ukraine "Agricultural Advisory Services".

The association and its members cooperate in partnership with international programs, projects of World Bank, FAO, European Commission, the governments of the United States, Canada, UK, Germany, Denmark, the Netherlands, Sweden, Poland, and with advisory services in Bulgaria, Estonia, Latvia, Lithuania, Moldova, Romania, Hungary, Japan, Belarus, China and Russian Federation.